

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hetős petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, április 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Utravaló.
A belügyminiszter a népgyűlésekről.
A motoros küldöttség Fejérvárynál és Vörösnél.
Mirának kell majd esután is?
As önkéntesek losztogatói.
Leleplezések Bubic püspökről.
Tulipán-matiné a fővárosban.
Egy leányrablás története.
A makói merényletek és kísérletek.
Eladott aradi leány.
A nagyváradi szarolót elfoglalták.
Szegény esküdtek!
Sikkasztó főhadnagy.
Tárca: Szerelem az automobilban.
Írta: Robert Jermain Cole.
Csarnok: A sárkány. Írta: Nógrádi László.

Utravaló.

Arad, április 3.

Szerdán tehát elindul az ugynevezett motoros küldöttség. A mire ezek a sorok az olvasó elé jutnak, már utra készen állanak a küldöttség podgyásai. Ez a cikkely tehát se nem toborzó, se pedig marasztó. Nem áll a lokomotív elébe, amely a küldöttség vonatját Budapestre viszi: de újabb kocsiakat se csatol hozzá. Miután pedig semmiféle szándék nem tapad hozzá, semmiféle cél nem vonszolja, annál egyenesebb és igazabb lehet a tárgyilagossága.

Még tovább megyünk: arról se ejtünk szót, hogy helyes-e a küldöttség-járás? Hogy csak a minden rosszra kapható szabadelvű pártiak vegyenek-e részt benne, vagy pedig a szeplőtelen függetlenségek is? Hogy kiknek van igazuk: azoknak-e,

akik IV. Henrikkel azt mondják, hogy Páris fölér egy misével, vagy azoknak, akik azt hajtják, hogy a Danaoktól még ajándékot sem fogadnak el, s nem kedveskednek a Danaoknak olyankor, amikor nem is biztos, hogy ajándékot akarnak-e adni. A drámai igazság megtorlásban részesíti Faustot, aki a sáttannal köt cimboraságot azért, hogy megifjodhasson, erős és szerelmes lehessen; de a tudományban és tiszteletben megőszült vénnek között azért ma is lennének követői Faustnak, ha a sáttán ilyen ajánlattal megtisztelné őket. Hogy helyesen, vagy botorul cselekszenek-e azok, akik a városforgalmának megifjítása, a belváros és a hegyaljai motoros vasut szerelmes összelelkézése érdekében a bársonyszékek sáttánai elé járulnak: e fölött való véleményünket se tartjuk olyan nagy sulyúnak, hogy okvetlenül kimondjuk. Ellenben tiszteletben tartunk egy másik, szintén eléggé ismert szállóigét: kinek-kinek jogában áll saját módja szerint üdvözülni. Jogában áll bármely párthoz tartozni s a maga módja szerint párthűnek lenni. Jogában áll mindenkinek a város ügyeit a politikától elválasztani; de ép oly joga másoknak azt vallani, hogy az ember a technikának mai hátramaradottsága mellett ketté nem lénvén vágható, lehetetlen, hogy egyazon ember, mint városi érdek őt Budapestre menjen és a miniszter előtt tisztelegjen, s ugyanazon időben, mint politikus idehaza maradjon és a Jópásztorban költse el egyszerű vacsoráját.

Ennek a cikkelynek, a mely nem az abszolút igazságnak szolgálatára, hanem

ad usum Delphini, kizárólagosan az aradiak számára készült, más tendenciája van. A mint az ki fog világosodni.

A koalícióval rokonszenvező összes fővárosi lapok tegnap a legsimább szürkeséggel megírták, hogy Rubinek Gyula volt orsz. képviselőnek vezetésével nagyszámú küldöttség tisztelt Feilitzsch Artur bárónál, a földmívelésügyi miniszternél. „A népes küldöttség az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kérvényét nyújtotta át a miniszternek, amelyben az alakítandó Kendertermelő és Kondergyáralapító Szövetkezetnek állami támogatást kértek. A küldöttségben részt vettek a már meglevő szövetkezetek vezetői, továbbá a mozgalom terjesztésében érdekelt pénzügyesek képviselői.”

Rubinek Gyula az ujaradi kerület volt képviselője, az Andrássy Gyula gróf vezetésével álló alkotmánypárt egyik előkelő tagja. Hogy a küldöttség tagjai, a gazdák, szövetkezeti vezetők és pénzügyesek is koalíciósok, mindenféle párthoz tartozók: azt a megjelent lapközleményekből nem tudjuk konstatálni. Miután azonban a küldöttség az Országos Magyar Gazdasági Egyesület cégét viselte, a melynek Darányi Ignác az elnöke, egyéb vezetői pedig szintén ellenzéki politikusok: okunk van azt hinni, hogy voltak ott a legszélsőbb ellenzéken álló emberek is. És sehol se hallunk, sehol se olvasunk arról, hogy akár az alkotmánypárt, akár az ellenzék egyéb része, vagy csak egyes em-

Szerelem az automobilban.

Írta: Robert Jermain Cole.

Legalább bevárta volna a második kirándulást. Alig tettek meg egy mértföldnyi utat az automobilon, a nő azt követelte a férfitől, hogy személyesen vezethesse a gépet és ez okozta a bekövetkezett zavarokat.

Abélyett, hogy néhány vidám, semmitmondó szóval szórakoztatta volna a leányt, olyan tárgyat pendített meg, mely teljes figyelmet kíván.

A leány ép most tanulta el a gép kezelését. Azt hitte, hogy könnyű egy férfit és egy gépet ugyanabban az időben irányítani. De az új automobil és egy férfi — ez kicsit sok volt!

Ha egy férfi váratlan valomással ostromol, nem lehet visszatartani; másrészt a gyorsan haladó gép — legyen bár a legjobb fajtából — nem engedelmessékedhetik az első szóra, vagy mosolyra, mint a jól nevelt ifjak teszik.

— On valószínűleg azt hiszi, hogy a kormányzást veszedelmes dolog átengedni a nőknek? — szólott Fenno kisasszony, az ut irányát figyelve.

— Azt hiszem, ez a legveszedelmesebb, amit egy férfi tehet, — felelte John Worcester.

Fenno kisasszony hallgatott és a fiatalember gy folytatta:

— Erre gondolnom kellett volna még a kikészítés előtt!

— A legelső saroknál leszállíthat engem — mondta a leány közönséges hangon. — Ott bizonyára jobb gépészre akad.

— Nem éppen erről a kirándulásról beszélék, — magyarázta Worcester. — Csak azt mondom, hogy nem kellett volna ily veszedelmes vállalkozásba fognom. A legelső veszedelem akkor ért, amikor őnt legelőször meg láttam. Azóta hiába kíséreltem meg, hogy kijussak ebből a veszedelmes helyzetből. Nem is kívánom többet.

Ehhalgaott egy pillanatig. Fenno pillantását az utasra vetette; de ha most egy elefánt kísérelte volna meg, hogy átmenjen az út közepén, bizonyára nem vette volna észre azt. John Worcester folytatta:

— Tudja e, hogy hol láttam meg először — kérdezte — és mit gondoltam? On nem tudja, — hogy én — tudom. Sokkal előbb történt, mielőtt még Newcome bemutatott egymásnak. Rámhallgat, Kamilla?

A leány annyira odfigyelt, hogy teljesen megfeledkezett arról, amit tesz. A gépet egyre gyorsabb és gyorsabb menetben vezette, tekintet nélkül az előírt menetsebességre. Tapinty rendőr, akinek feladatához tartozott, hogy biciklikre és automobilokra felügyeljen, észrevette őket és utánuk kiáltott, hogy álljanak meg. De

ők tovább iramodtak; nem azért, hogy a rendőrt bosszantsák, hanem azért, mert szívük oly hevesen dobogott, hogy a gép ehhez képest csak lassan cammogott. Tapinty nem volt szerelmes. Ép most szidták meg, mert egyik rendőrfelügyelő automobilját nem akadályozta meg gyors haladásában, tehát megragadta ezt a kedvező alkalmat és lefűlelte őket.

— L-tar-tó-z-ta-tom önöket! — kiáltotta a rendőr, dühösen pillanva John Worcesterre. A leány kíváncsian tekintett a rendőrré.

— On mindig a gépészt tartóztatja le, ugye bár? — kérdezte Fenno.

— Igenis, kisasszony, — felelte a rendőr.

— Nos, én vagyok a gépész. Tartóztasson le engem.

— Fenno kisasszony, — kiáltott fel John, — ez nem tartozik önre. En megyek önnel biztos ur. Engedje meg, hogy a kisasszonynak kocsit hozzak.

A rendőr zavartan pillantott rájuk.

— Vezessen a legközelebbi rendőrszobáig, — szólott a leány.

Odavezették őket és Worcester minden tiltakozása ellenére Fenno Kamilla, huszonnégy éves hajadont, newyorki lakost, felírták és megindították ellene az eljárást.

A bíró a tárgyalási teremben állt, amikor a rendőr bevezette őket. Epp egy kiméletlen férfival foglalkozott, aki rendesen elverte a fe-

berek, a legnagyobb megütközéssel fogadták volna Rubinek Gyulának s a küldöttség többi tagjának ezen, elveiket sértő, önzésből fakadt eljárását. Pedig a Rubinekék küldöttsége államsegélyt kért a kormánytól, a pénznek szagát ilyenkor eltompult orral szimatolván, — az aradi deputáció pedig csak az igazságot kéri, amelynek eddig Urbán Adolfék ültek a nyakán. (Szomorú sorsa van ma az igazságnak, ha egy deputáció kell a kiváltására!) Sőt Feilitzsch — talán épen hű kéredeből — azt is elárulta a válaszával, hogy előzetesen informálva volt a küldöttség jöveteléről, kérelmének legapróbb részeiről. Talán olyasformán volt, mint a hogy nálunk emlegetik. Az ügyvezető-kormány azt üzent: ha jöttök, lesztek, ha deputációt hoztok, államsegélyt esztek.

Es ugyanebben az időben olvasunk mást is. Mikszáth Kálmánt azért, mert Vörös Lászlóval szokott vacsorázni, azzal vádolták meg, hogy a haladó-párttal kontaktusban van. Mikszáth nyilatkozott erre: elismeri, hogy Vörös Lászlóval s több régi barátjával együtt szokott vacsorázni. „A fehér asztalnál — írja tovább — a régi szeretettel vagyok irántuk s nem restelem, ha a koalíciós urak így látnak engem. De a miniszteri előszobákban nem hencsergek, ahol viszont én láthatnám a koalíciós urakat.” Hogy kik a miniszteri előszobákban hencsergő koalíciós urak, azt nem tudni: de hogy ilyenek vannak, el kell hinnünk, ha Mikszáth a neve aláírásával mondja. Sőt Mikszáth ezt egyenesen úgy mondja, mintha ez általánosan tudott dolog lenne.

Már most, térjünk a dologra, kedves aradi polgártársaink! Vegyük úgy, hogy deputációzni nem szép, nem illendő s nem következetes dolog. Minden körülmények között legalább is kockáztatott dolog, mert az áldozat, amelyet a polgárok hoznak, bizonytalan eredményű s a küldöttség kiteheti magát a gunyos kacajnak, amely a pórul járt balekek fizetése szokott lenni. Közöséges emberi érzések szerint se tetszetős, hogy a kit utálunk, attól váltó-zsirálást kérjünk. De ha azok, akik a politika kohója mellett irányítják odafenn a szeleket, ha azok, akik a bojkottot leghangosabban hirdetik s akik a

naiv vidéknek az elvhűségről diktálnak: deputációba mennek és előszobáznak, s ha ezek odafönn kivetni valót sem találhatnak, — miért együk meg egymást mi aradiak, amiért itt akadnak, akik megteszik? A falusi rabbit megkérdezték, hogy szabad-e sonkát enni? „Hova gondoltok? A világért sem!” Történt azonban, hogy a rabbit is sonkaevésen érték. „Hát te miért eszel, ha nem szabad?” „Én? — felelte a rabbit — mert én nem kérdezem senkitől se. „Nekünk, az országnak meghagyják a legridegebb bojkottot s mi azt annyira komolyan vesszük, hogy egymás ellen fordulunk miatta: de ők, a rabbik, nem bojkottálnak, mert senkitől se kérdezik, hogy kell-e, vagy sem?”

Tehát: bojkottáljunk. Amikor arról van szó, hogy a politikánkat követjük: ne tekintünk barátot, rokont. Hallgassanak el az érzelmeink és kotródjanak el minden rangu érdekek. Ugy a legsajátabb magunké, mint a köznek érdeke. De ha mi ebben mindent fölállozunk, a mialatt a vezető politikusok között az ünneplés és dicsőítés részesei ennek ellenkezőjét teszik: akkor mi is épp oly balekek színébe jutunk, mint aminőket a ma elindult motoros-küldöttségben láttok, ha üres kézzel találunk visszajönni.

A belügyminiszter a népgyűlésekről

(A gyűlekezési jog szabadsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Érdekes és politikai jelentőségében kiható belügyminiszteri rendelet érkezett tegnap Aradváros és Aradvármegye törvényhatóságához: Kristóffy József belügyminiszter új rendelete, mely a népgyűlésekről szól és hatályon kívül helyezi azokat az intézkedéseket, melyekkel a népgyűléseket közvetlen a képviselőház felosztása után korlátozta. Indokolásul azt hozza fel a belügyminiszter, hogy az ország nyugalma már jelentékeny mérvben helyre állott s a törvényes rend megóvása céljából tett intézkedések is eredménnyel jártak.

A gyűlekezési jogra vonatkozó régebbi belügyminiszteri rendeletek természetesen továbbra is érvényben maradnak s a politikai természetű gyűlekezéseket ezentúl is be kell jelenteni.

Nem kell tulságosan nagy fantázia ahhoz, hogy a belügyminiszteri rendeletet a választások kilrásával is kapcsolatba hozzuk. Természetes, hogy egy ilyen újabb intézkedés hatálya csupán addig tart, míg az új intézkedés nem téveszti célját s a régi állapotok nem térnek vissza egész erejükkel medrükbe. De mindenestre megnyugtató, ha a belügyminiszter olyan-nak látja a helyzetet, hogy a gyűlekezési jog szigorítására szükség nincsen többé. Ha a királyi manifesztum a választások közeli kilrását fogja kilátásba helyezni, úgy ez újabb intézkedések a jövőre nézve bizonyára sejtetnek legalább annyit, hogy — nyugalmas viszonyok között — a választások még ez évben megtörténnek s a jövő évi költségvetést, a törvény intézkedései szerint, az ujonnan összeülő parlament még ez évben letárgyalhatja.

A belügyminiszter rendelete szövege szerint a következőkép hangzik:

Miután azok az indokok, melyek miatt a folyó évi február hó 25-ére az egész ország egész területére tervezett s csak az ország belső békéjének és nyugalma megzavarását maga után vonható általános népgyűlésekkel szemben az állami rend és közbiztonság érdekében kénytelen voltam azoknak tudomásul vételét folyó évi 1405. eln. szám alatt kiadott rendelettemmel némi korlátozásnak alá vetni, — ma már megszűntek és a törvényes rend és köznyugalom helyreállítása céljából tett intézkedések már is oly eredménnyel jártak, hogy a lakosság széles rétegeiben uralgott izgatottság jelentékeny mérvben lecsillapodott s így a gyűlekezési szabadság kivételes korlátozásnak feltétlen szüksége többé fenn nem fog: indítatva érzem magamat, hogy a népgyűlések tartását korlátozó, folyó évi február 17-én 1405. eln. szám alatt kelt rendeletemet hatályon kívül helyezzem.

Megjegyzem azonban, hogy a gyűlekezési jogra nézve az 1848. évi 216. számú, az 1868. évi 128. eln. sz., az 1898. évi 766. eln. és a folyó évi 2309. eln. számú belügyminiszteri rendeletek továbbra is érvényben maradnak — és így a népgyűlések és a folyó évi 2309. eln. számú rendeletben megjelölt célú gyűlekezések ezentúl is előzetes bejelentés alá esnek és azoknak tudomásul vé-

teségét, de most az asszony kegyelemért könyörgött a férje érdekében. Ezt a kívánságát teljesítették is és a szerető pár eltávozott.

Kamilla és John a vádlottak padjára ültek. A bíró mosolyogva tekintett a vádlottnő kellemes külsejére.

— Nos, uram, — remélem, hogy nem udvarolt e hölgynek.

Kamilla nem sértődött meg; a bíró szava jószágon hangzott. A bíró nem is sietett és gondosan elolvasta az eset leírását.

— Meg nem engedett gyorsasággal haladnak és amikor azt kiáltottam, hogy: „Meg álljatok!”, rám sem hederítettek. De amikor lefüleltem őket, a fiatal leány azt kívánta, hogy a fiatal ember helyett őt kísérem ide. Megtettem, mert a gépet ő vezette. Így történt, becsületemre.

— Így történt, kisasszony? — kérdezte a bíró. — Ön a fogoly? És minő enyhítő körülményeket hozhat fel a védelmére? Miért menekült a rendőr elől?

— O, bíró ur, — szólott a leány — hiszen mi nem is tudtuk, hogy milyen nagy sebességgel haladunk. Első kíséreltem ez a gép volt és úgy hiszem, hogy nem voltam oly figyelmes, mint kellett volna.

— A figyelme megoszlott, nemde? Tartozom azzal a kijelentéssel, hogy irigylem ezt az

urat, aki a figyelmetlenségét előidézte, azaz magára irányította.

Es udvariasan meghajolt a leány előtt. Kamilla elpirult.

— Amint látszik — folytatta a bíró — itt a fiatal ember a hibás. Szeretném megtudni, hogy mit mondott akkor, amikor megítélhetném, vajjon elég érdekes volt-e és enyhítő körülményül szolgálhat-e?

— Nem térnek el a gondolatai a törvény útjáról, bíró ur, amint az enyéim az automobil-tól? — kérdezte Kamilla.

A bíró ismét meghajolt.

— Kisasszony, nekem helyet kellene csinálnom önnek — szólott. Azután a rendőrhöz fordult és száraz hangon megkérdezte tőle:

— Meddig ment még a vádlott, amikor először rászólt?

— Két házzal tovább.

— Meg tudták állapítani a gyorsaságot?

— Nem, bíró ur.

A bíró a következő ítéletet hirdette ki:

— A fiatal ember, aki a zavart előidézte, a bátor hölgyet, aki letartóztatta magát helyette, mivel a férfit ártatlannak tartotta, mérsékelt gyorsasággal, óránként öt mérföldnyi sebességgel a park egyik csendesebb részéhez vigye, ott szálljanak le és a kisasszony magyarázza meg neki zavarának okát. Es amelyik rendőr újukat megakadályozza, azt megszidom.

A fiatal pár eltávozott.

— Ugye kedves ember ez a bíró — kérdezte Kamilla, amikor újra felszálltak az automobilba. Vajjon mire ítélte volna, ha bűnösnek találta volna?

A parknál megálltak.

— Engedelmeskedjünk a bírónak, szólott a leány.

— Kamilla, a bíró nem tartóztatta le, én azonban megteszem, ha bűnösnek vallja magát abban, hogy szeret. Es örökké csak az én foglyom lesz. Bevallja bűnét?

— Mikor látott meg legelőször? — kérdezte a leány kissé szórakozottan.

— Mult évben, júniusban, az omnibuszban. Csak egy pillantást vetett rám, azután lehajolt és megkötötte cipőjét. O, mennyire vágyódtam erre a feladatra! Elég az hozzá, hogy most szeretem. Az omnibuszban lettem a foglya és most megszöktetett az automobilban. Még mit fog tenni velem?

— Helyettem le akarta tartóztatni magát, — szólott Kamilla. Ha megakartam volna szabadulni magától, most egyszerűen lecsukhattam volna. Amint látja, nem tettem.

— O, Kamilla, ördög vigye a törvényt és az automobiloikat! Az a kérdés: szeret-e?

— O, John — maga rövidlátó! Ha nem csalódom, a bíró ezt előbb vette észre, mint ön.

telénél a program törvényessége, a rend és biztonság iránt nyújtott biztosíték és az esetleg fennforgó helyi viszonyok mindig mérlegelendők.

Felhívom Cimedet, hogy a rendőri hatóságokat ilyen értelemben utasítsa.

Budapest, 1906. évi március hó 31-én. *Kristóffy.*

Ezt a rendeletet úgy *Institúris Kálmán* polgármester, mint *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán ma már közzétették a városi és megyei rendőrhatalomokkal mihez tartás végett.

A motoros küldöttség Fejérvárnál és Vörösnél.

(A polgármester vezeti a küldöttséget.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 3.

A helyi érdekű motoros vasutaknak Arad város belterületére való bevezetése érdekében holnap, szerdán délután négy órakor tiszteleg *Fejérvári Géza* báró miniszterelnöknél és *Vörös László* kereskedelemügyi miniszternél a város polgáraitól alakult küldöttség.

A küldöttség tagjai általában jó reménységgel néznek utjuk elé és abban a meggyőződésben vannak, hogy a kormány a város érdekei elől nem fog elzárkózni. Ezt a véleményt különben pozitív adat is támogatja. Ismeretes, hogy a küldöttség nagy súlyt helyez arra, hogy a kormány előtt — mint a küldöttség vezetője — *Institúris Kálmán* polgármester tolmácsolja kérelmüket. Ezzel kifejezést nyer az, hogy itt nemcsak magánérdekek játszanak közre, hanem a város gazdasági fejlődésére nézve is elsőrangú fontosságu volna a kérdés kedvező megoldása. A polgármester a múlt héten tartott értekezleten, melyen a küldöttség menesztését elhatározták, tudvalevőleg odanyilatkozott, hogy a küldöttség vezetését készséggel magára vállalja. A polgármestert ezen elhatározásában az a meggyőződés vezette, hogy Aradváros további fejlődésére nézve messze kiható fontosságu volna a kérdésnek ilyenén való megoldása.

Egyesek részéről azonban aggodalom merült fel aziránt, hogy bár a kormány előrelátólag szívélyesen fogja fogadni a küldöttséget, de tekintettel *Vörös László* kereskedelemügyi miniszternek a múltban elfoglalt álláspontjára — a kérelmet aligha fogja a város érdekeire nézve kedvezően elintézni. Az ebből aggályokat, mint ismeretes, osztotta *Institúris Kálmán* polgármester is. A polgármester ugyan azon az állásponton volt, hogy a kérdés elsőrangú fontosságánál fogva, minden lehető meg kell arra nézve tenni, hogy a kedvező megoldás sikerüljön, de másrészt nem akarta a várost annak a blamáznak kiténni, hogy egy általa vezetett küldöttség sikertelenül végezze útját. Főleg ezért hívta tegnap egybe azokat a városatyákat, akikről tudta, hogy pártolják a küldöttség eszméjét. Az egybegyűltök között az a terv merült fel, hogy a kormány intencióit a küldöttség Budapestre való utazása előtt ki kell puhatolni. A puhatolódzás — mint megírtuk — a tegnapi nap folyamán meg is történt. A válasz megérkezéséről tették függővé azt, hogy a deputáció a holnapi nap folyamán felutazzon-e Budapestre?

Az illetékes körök válasza ma sürgőnyileg megérkezett és bár teljes szövegében nem jutott nyilvánosságra, annyi mégis kiszivárgott, hogy a kormány jóakarattal fogja kezelni az ügyet. Ilyképen elsimultak azok az aggodalmak, amelyek gátat vetettek volna annak, hogy a küldöttséget *Institúris Kálmán* polgármester vezesse.

Egyik munkatársunk ma beszélgetést folytatott ez ügyben *Institúris Kálmán*nal. A polgármester ismételt is bangoztatta, hogy milyen nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a motorosok útján a város forgalma növekedjék.

— Akárhogy ágnak is egyesek, — mondta — a tényeken változtatni nem lehet. A tény pedig az, hogy ezt a kérdést nem lehet a politikával egybekapcsolni. Ha városi érdekek megóvásáról van szó, el kell nemulniok a pártellentéteknek. Cívódásra amugy is van alkalom elég, legyünk néha közös érdekeink istápolásában egyek. A kormányhoz járuló küldöttség holnap reggel utazik Budapestre. Részletekbe nem bocsátkozhatom, de annyit kijelenthetek, hogy alapos remény lévén a sikerre, *véglegesen elvállaltam a küldöttség vezetését.*

A küldöttségben való részvételeire a mai napig mintegy hatvanan jelentkeztek, ezeknek nagy része azonban — közbejött akadályok miatt — nem utazhat Budapestre. A küldöttségben résztvevők holnap reggel fél nyolc órakor gyűlekeznek a Hungária kávéházban s a déli előtti gyorsvonattal utaznak Budapestre.

A küldöttség tagjai közül *Lócs Rezső*, az Aradhegyaljai motoros vasut részvénytársaság elnöke és *Steiner Ferenc* igazgatósági tag ma reggel óta Budapestben vannak, hogy a küldöttség fogadtatását előkészítsék. *Szabó Zoltán* ny. alezredes, a részvénytársaság igazgatósági tagja és *Brassóványi József*, a társulat irodavezetője a ma éjjeli vonattal utaztak Budapestre.

Tulipán-matiné a fővárosban.

(Művészek a hazafias eszméért.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, április 3.

A tulipán-mozgalom mindezekig az agitáció terén terjedt. A mai napon azonban oly művészi esemény adott színt, lendületet ennek az egész ország szívében megmozdult érzésnek, amely hosszú időre emlékeztessé fogja tenni a tulipán kultusz mivoltát.

Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a budapesti művészvilág legkiválóbbjai egy *matiné* keretében művészetük varázsával járultak ennek a gyönyörűen festő nemzeti virágnak szimboliztikus jelentőségéhez. Az *Urania* színház színpadán ma délután három órakor csengő dalban, ritmikus szavaltatban csendült meg a tulipán-mozgalom lüktető szözeata. A keret, amelyben ez a nemzetiesen művészi esemény lezajlott, szinte hozzásimult a maga külsőségeinek imponáló erejével a mozgalomnak e nevezetes etapjához. Azok, akik ma délután végig élvezték ezt a ragyogó *matiné*t, azzal a tudattal távoztak, hogy az olyan mozgalomban, amelynél művészi erők ily nagy értékű nyilvánulása harmoniába olvad a nemzeti eszme kifejlődésével, minden kicsinyes akadályok ellenére diadalmasan fog célhoz érni.

A főúri és előkelő világ társadalmának színe-java adta meg a keretet a tulipán *matiné*nek. Fekete szalon- és frakk- öltönyökön díszkréten festett a gomblyukba tűzött tulipán. A hölgyek kivétel nélkül tulipánnal jelentek meg és elragadóan bájos képet nyújtott ez a valóságos tulipánerdő. A színház ülőtere és a páholyok is zsufolásig megteltek.

A *matiné* három órakor kezdődött. *Papp Mihály*, a Víg-színház tagja, *Móra Ferenc*nek *Omár* című gyönyörű költeményét szavaltta igaz érzéssel. A művész szavaltatát zajosan megtapsolták és babérkoszorút nyújtottak át neki. Utána *Komlóssy Emma*, a Népszínház tagja énekelte el nagy hatással *Glazs Antal* Kuruc dalát, *Pap Zoltán* dr. tulipán-dalát és *Dóczy*

József Darumadár kezdettű nótáját. A művésznőnek díszes tulipánkoszorúval kedveskedtek. Ezután *Török Irma*, a Nemzeti Színház művésznője népdalokat adott elő *Radics Béla* zenekarának kísérete mellett. Nem halt még ki a szép magyar nóta, Az endrődi határban, Most van a nap lemenőben és az Őszi rózsza című népdalokat énekelte, frenetikus hatást keltve az előkelő közönségben. *Ráthonyi Akos*, a Magyar Színház tagjának éneke után *Fedák Sári* lépett a színpadra, akit már megjelenésekor szünni nem akaró taps fogadott. A művésznő először a tulipándalt énekelte, azután a Mikulás című francia monológot szavaltta *Beőthy Zsiga* fordításában. Előadását a közönség hoszszantartó tapssal és éljenzéssel jutalmazta.

A kiválóan jól sikerült *matiné* a késő délutáni órákban ért véget.

Sirnunk kell majd ezután is?

(A courrierosi menekültek.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 3.

A tizenhármasszám és a pénteki nap elvesztette félelmes jellegét és babonás rossz jelentőségét. Tizenhármán voltak összesen azok, akik a courrierosi mély aknák poklaiból élve kimenekültek és pedig egy pénteki napon. Aki tehát még mindig hisz a 13-mas szám és a pénteki nap végzetes voltában, az gondoljon a megmenekült courrierosi bányászokra és ne tartson többé sem attól a számtól, sem attól a naptól.

Bizony megindító ezeknek a bányászoknak a sorsa; még sokkal megindítóbb azoké, akik ott lenn a mélységben, tűzben, füstben, bányalégben az emberek rettenetes kapzsisága folytán halálukat lelték. Eanél is megrázóbb azoknak a sorsa, akik talán még most is élnek odalenn és leírhatatlan halálfélelemmel várják vagy a megszabadulást, vagy a halált. Mert hogy vannak ott még ilyen veszendő teremtesek, abban kételkedni nem lehet.

Azonban minek vagy kinek köszönheti a tizenhárom megmentett ember a szabadulását? Istennek, fogja mondani a hívő; a véletlennek, fogja mondani a szkeptikus; mert még nem voltak a halálnak szánva, fogja mondani a fatalista; egy igaz embernek, mondjuk mi.

Volt köztük egy igaz ember. A neve *Nemy* volt. A távolból se lehet megindulás nélkül gondolni erre az emberre. Az észvesztő, rettenetes sötétségben ott lenn, az elevenek sírboltjában, ahol a halál ólálkodott rájuk mindentől, ez az ember sem lélekjelenlétét, sem jókedvét nem veszítette el. Nemcsak magát biztatta, hanem tartott a szenvedésben és halál félelmében is. Mindig tréfált, mindig adomázott, mindig vidám volt.

— Ne féljetelek pajtások; ha feljutunk a napvilágra, lefotografálnak bennünket! — kiáltotta oda a csüggedőknek s valamennyi halálfélelemtől eltorzult arcon mosoly jelent meg.

— Ha megmenekülünk, elmegyünk „kuglizni” — mondotta más alkalommal és hamarosan tartott egy disszertációt a tekézés előnyeiről és örömeiről. Azután kigondolt mindenféle történeteket csodás megmenekülésekről, kalandos kiszabadulásokról és kiszínezte ezeket a történeteket a maga módja és képessége szerint, hogy a kétségbeesést paralizálja s a szívek csüggedő érzését eloszlassa. És bizonyára megenyhült maga is, akár tréfáitól, akár kigondolt történeteitől, akár könyektől, melyek talán titkon csordultak ki szeméből törékenysége tudatában. O is érezte, hogy veszendőben van s hogy a legkegyetlenebb sors éri utól. De az egyszerű bányamunkás érezte, hogy

vannak kötelességei emberisérsáival szemben és ő ezeket a kötelességeket híven teljesítette a halál lehelete alatt, hitebben, mint sok millió ember.

Vajjon mivé fejlődött volna ez az ember, ha véletlenül kedvezőbb viszonyok közé kerül s ha nem kellett volna napibérért a mély aknában dolgoznia? Ha gondos szülők gondos nevelésben részesítik, ha a kapitalizmus bűneinek sodrába nem jut, bizonyára egyike lett volna az emberiség vezetőinek, akik eszméikkel jártak volna elől, melyekért érdemes hevílni s melyeket érdemes lett volna követni. Mert így is, ebben a durva foglalatban a legnemesebb és legbecsebb emberanyagot képviseli.

Még akkor is folyton élcalt, amikor tul volt a veszedelmes. Csak egyszer vált komorrá és féltelmessé. A bányatársaság egyik igazgatója a kórházban meglátogatta, valószínűleg azért, hogy érdeklődésének adjon kifejezést. Nemy, a sötét akna hőse, aki a mélységben is mindig nevetett és tréfált, félkényőkre támaszkodva ágyában, sőt éten összeráncolta homlokát s oly tekintettel, mely a jólét zsírtól csepegő igazgatót bizonyára megremegtette, azt kérdezte:

— *Hát ezután is sirnunk kell majd, ha valamit kérünk, amire mulhatatlanul szükségünk van?*

Ezt kérdezte annak a vállalatnak képviselőjétől, mely vállalat akkor redukálta a munkabéreket, amikor *nyolcszáz százalék* haszonnal dolgozott. Ezt kérdezte annak a vállalatnak igazgatójától, mely vállalat akkor sem állította helyre a status quo antét, amikor *ezernegyven százalék* haszonnal dolgozott. Ez a kérdés kifejez mindent: a menetekelt, a nagy momentum, amelyet a fejlődő szocializmus dörög oda a tobzódó kapitalizmusnak. Ennek az egy igaz embernek kérdése kiáltást jelent, mely végig hangzik a világon s addig elnémulni nem fog, míg igazság és egyenlőség nem lesz ezen a világon.

Az önkéntesek fosztogatói.

(Feltüntet uzsorás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 3

A budapesti büntető törvényszék egyszerre hat uzsorás fölött ül törvényt. A hat uzsorást csak lelki rokonság fűzi egymáshoz, különben pedig teljesen önállóan egymástól függetlenül üzték gyalázatos mesterségüket. Hogy a büntető bíróság mégis egy vádhatározatba foglalta őket össze, annak az az oka, hogy az áldozataik közös. A könnyelműségéről hírhedt Csudnay Emilt, továbbá Szedlacsek Károly és Nagy József volt huszáronkénteseket fosztogatták, a kiket szakértő ügynökeik az éjjeli mulatohelyekről tereltek hálojukba. A hat uzsorás, a ki okirathamisításért is került vád alá, a következő: Komorner Aladár ékszerész, Fried Armin ügynök, Meitner Jenő ügynök, ifjabb Kuttner Sándor szabó, Greiner Pál ruhatisztító-intézet tulajdonosa és Szalai Géza ügynök. Komorner *hat száz* korona ára ékszeret adott Szedlacseknek egy *hat száz* koronás váltóért, melyre a vádhatározat szerint az édesanyja nevét is ráírta az ékszerész tudtával. Kuttner szőnyeget, Meitner egy rozoga *automobilt* adott el az önkéntesnek, aki nyomban elzalogosította a portékát. A szőnyegre, melyért 1400 koronás váltót adott, kétszáz koronát kapott a zálogban, a három ezer koronás *automobillra* pedig ötszáz koronát. A váltókra természetesen az anyja nevét is rá kellett hamisítani. Greiner Pál készpénzzel uzsoráskodott, Csudnayval és Nagy Józseffel. A tárgyalás elején tegnap egyik védő

fölpanaszolta, hogy Szedlacsek és Csudnay nem jelentek meg. Az elnök megjegyezte, hogy Szedlacsek szanatóriumban van, Csudnaynak pedig nem tudják a lakását. Ezután egyankint kihallgatták a vádlottakat, akik természetesen azt vitatják, hogy ők tisztességes kereskedelmi ügyletet kötöttek a könnyelmű ifjakkal.

Ma folytatták az érdekes tárgyalást. A bíróság eddigelé csak azokkal az esetekkel végezett, melyekben, Szedlacsek Károly volt huszáronkéntes panaszára, Friedről és Kaufmannról van szó. A többi, Nagy József volt huszáronkéntes és Csudnay Emil kárára elkövetett uzsora-ügyletekkel csak ezután fog a bíróság foglalkozni. Kihallgatták Dósa Odóndr., Handler dr. és Makay dr. ügyvédek, akik közül dr. Handler azt vallotta, hogy Szedlacseknek maga kívánta a váltók rendezését, melyeknek valódisága ellen kifogást nem emelt. A váltókra az ügynökök csak annyi pénzt kaptak Szedlacsekétől, amennyit maga Szedlacsek kapott. Dr. Dósa Komorner menőtanuja volt s azt vallotta, hogy Komorner is tönkretették az ügynökök.

Makay Akos dr. lugosi ügyvéd elmondotta, hogy anyosa már két ízben a könnyelmű fiúért nagyobb összegű summákat fizetett és csak midőn a fosztogatók harmadszor is előálltak egy csomó váltóval, tette meg a feljelentést ellenük.

Szepesy elnök: Miért nem léptek mindjárt erre az utra?

— Anyósom kerülni akart minden botrányt s bár nagyobb összegeket kellett fizetnie, a dolgot még előttem is titkolta.

— És mikor szolt Önnek?

— Csak az uzsorások harmadik jelentkezésekor.

— Rögtön feljelentést tett ön erre?

— Kénytelen voltam, mert láttam, hogy különben az anyósomat, ha milliói volnának is, tönkretennék.

— Mennyit tettek ki addig az adósságok?

— Sogorom októberben lett önkéntes és már ujévig 32.000 koronányi váltója forgott.

— On beszolt a vádlottakkal?

— Én sohasem láttam őket, de amint megtettem ellenük a panaszt, már két nap múlva négyen is lejöttek Lugosra.

Midőn a tanu megesketését elrendelték a család ügyvédje Csukor Samu dr. újra kihallgatni kérte övegy Szedlacseknek, aki tegnap nagy zavarában sok lényeges körülményre nem emlékezett, de ma már mindenre felvilágosítást képes adni. A bíróság a kérést teljesítve, Szedlacsek Reginát újra a bíróság elé szolgáltatták és szóba került ekkor az az 1172 koronás váltó, melyet a Lugoson megjelent Fried Armin és egy másik tarse Handler Rudolf dr. odaváló ügyvéd útján értékesítettek.

Ezt a váltót Handler dr. mutatta fel az anyának, aki szerinte szót sem szolt a váltó hamis voltáról, csupán az összeget kifogásolta. Erre 1000 korona fizetésében állapodtak meg.

Elnök: Igaz, hogy ön igaznak fogadta el a váltót, bár rajta volt az ön aláírása is?

— Meglehet, hogy Handler dr. urnak ugyan nem szoltam. És pedig, mert nagyon meg voltam ijedve s kompromittálni se akartam a fiamat.

— Hát más előtt kijelentette, hogy hamis a váltó?

— Most el kell mondanom, hogy már előtte való este Fried és Kaufmann nálam jártak a váltóval. Ekkor közöltem velük, hogy a váltó hamis. És mivel a dolgot dobrautni nem akartam, Handler dr. előtt már nem beszéltem arról s csak lealkudtam néhány koronát.

Ítélet csak holnap lesz.

Leleplezések Búbics püspökről.

A gyóntató páter szerepe.

(Erdőküddés az érseki székekért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3

A Népszava legújabb száma folytatja azokat a nagy feltűnést keltő leleplezéseket, amelyek Búbics Zsigmond kassai püspök ismeretes ügyében mind több és visszatartóbb részletekre derítenek világosságot. A mai közlemény ismerteti a jezsuita páter szerepét, aki a legmagasabb udvari körökben azon fáradozott, hogy Búbicsot nevezzék ki a dus javadalmazásu kalocsai érseki székre. A botrányos ügynek másik érdekessége, hogy Toldy László dr., a székesfőváros tudós főlevéltárosa, egy nyilatkozatban elismeri a multkori közlemény hitelességét és csak azt jegyzi meg, hogy Búbicshoz intézett leveleit nem ő szolgáltatta át a Népszavának.

Az újabb részleteket a nevezett lap cikke nyomán az alábbiakban ismertetjük:

A gyóntató páter, mint vigéc.

Petrus Capellanus, akit az érsekség megvásárlása körül ügynöki teendőkkal bíztak meg, olyan buzgalommal végezte terhes feladatát, mint akit a bőséges provízió reménye éltet. Az alábbi levelei, táviratai tanuskodnak arról az ügybuzgalomról, amelyet megbízása érdekében tanusított. Magmozgatott ez a fúrge gyóntató minden követ, ha ugyan igaz, amit ír és nem tett úgy, mint a többi vigéc, s ki csak biztatja a céget, de üzletet legjobb akaratára ellenére sem sikerül kötnie.

Kerjük legfent: a királynál is próbálkozzon, amint az alábbi latinszövegű képes levelezőlap igazolja:

Hochwolgeboren Herrn P. t. dem hochgeehrten Hajnóczy Josef Peter hochachtungsvoll Baden, Klementinenshof No. 14. Felix adveni. Omnia adhuc valde bene sunt ordinata. Cras est audientia hora 10—11 ante meridianam. Saluto te multoties Semper tuus Petrus.

Magyarul: Tekintetes, igen tisztelt Hajnóczy József Péter urnak mély tisztelettel, Baden, Klementin udvar 14. Szerencsésen megérkeztem. Eddig minden jól van elrendezve. Holnap délelőtt 10—11 órakor van az audientia. Sokszor üdvözlől mindig hű Petrusod.

Hogy ez az audientia a királyé, annak bizonyítékul álljon itt magyar fordításban az a német szövegű levél, amelyben a kabinetirodában való házalását írja le a „mindig hű Petrus” Hajnóczyznak:

Voltam ma, csütörtökön König utódjánál, „Tavecsovsky” osztályfőnöknel, nagyon kedves ember és barátságos ember, egy órán tul voltam nála.

Minden, minden csak a magy. közoktatási-ügyi minisztériumtól, „Lukács”-tól függ most. Utasítást és kártyát adott hozzá. Tehát hétfőn délelőtt jövök Budapestre és rögtön Lukács miniszterhez utazom.

Mindent szóval.

Kell, hogy sikerüljön.

Mit csinál ő excellenciája és hol van ő és te?

Kérlek várj, sokszor üdvözlől

Petrusod.

Mária Valéria főhercegnasszonynál elért állítólagos sikereivel a következő német nyelvű és szintén Hajnóczyhoz intézett táviratban számol be a derék gyóntató, akinek vagy a jó hír tudtuladása volt sürgős, vagy az — előleg:

Nagyon jól ütött ki Mária Valeriánát. Holnap vagyok Padrnál. (A király hadsegéde. Szerk.) Közlebbit excellenciájának és önnök Budapestén. Petrus.

A főhercegasszony udvara Walliseben igen sokat tartózkodik. Erre vonatkozik az alábbi telegramm, amely Hajnóczit egyedül hívja a gyóntató vigéckedésének színhelyére:

Utazz azonnal Wallseebe egyedül, feleltre várok. Petrus.

Fejérváry Géza báró miniszterelnöknél is járt a vigéc páter, amiért az alábbi különös tartalmu német levél is igazol. Petrus Bubicnak a budapesti Bristol-szálló papírján Schönauból írt. A levél — amelyből egy igen zavart, olvashatlan és idegen előtt érthetetlen mondatot kihagyunk — a Bubic és Petrus viszonyának belsőségére talán ideg orvosokat is érdeklő világot vet s arról is tanuskodik, hogy az ájtatos gyóntató nem a legerköcsösebb környezetben élt — a provizióra ilyen nők társaságában valóban szüksége lehetett. A német szövegű levél magyar fordítása a következő:

Kedves jó barátom!

A p. t. Fejérváry báró Bécsbe utazott, mikor tér vissza, senki se tudja.

Szombaton, vasárnap, mikor, az bizonytalan, fogok vele beszélni Bécsben a palotájában.

Nem maradhatok itt tovább.

Schönauban nem lesz több örömem, csak el, el e kéjjészekből.

El, el, csak hozzád.

Csináld ki, csináld ki ezt!

Üdvözl

Petrus.

Schönaub a/T. N. Ost.

A levél és telegram halmazból hozott mutatványainkhoz csak még egyet csatolunk:

Üdvözlöm excellenciádat. Itt minden rendben van. Petrus, udvari káplán.

Bubic szerencsétlenségére még sem volt minden rendben s a Petrus Capellanus lába kopott térdig a szaladgálásban. Bubic most már elvesztette a játékot — nemcsak az érsekség uszott el, de valószínűleg maga a püspökség is. Petrus Capellanus barátja, Hajnóczit pedig börtönben ül.

Toldy levelei.

Az első nyilatkozat, amelyet az érdekeltek a leleplezések óta tettek: megerősít a leleplezésnek hitelességét. Toldy László dr. vitt be a Népszava szerkesztőségébe egy nyilatkozatot, amelyből kitűnnek a következők:

Tény, hogy Toldy szerezte meg Bubicnak az akadémiái tagságot és minden egyebet; tény, hogy levelei hitelesek (amit egyébként holnap a Toldy kéziratának cinkográfiai másolatával is igazolunk); tény, hogy Bubic nemcsak Toldy dicsőségét rabolta el, de még meg sem fizetett érte. Ami a nyilatkozat egyéb részeit illeti, azok csak Toldy jólelkűsége és naivitása mellett bizonyítanak, de Bubic mellett nem. Erre vonatkozólag elég bizonyított Petrus capellanus fent közölt, Bubicshoz intézett levele. Ha Toldynak levelei közlésével kárt okozunk, sajnáljuk, de nem tehetünk róla.

Fischer-Colbrie aknamunkája.

A Hajnóczit ellen való hajszának az a célja, hogy tőle visszaharásolják azt, a miért ő eladta szellemét, munkáját, tudását. Erkölcsei lehetetlenség azonban, hogy ezt a hajszát maga a püspök kezdeményezze volna, sőt valószínű az is, hogy nem is tud felőle. Mint a kezelné közt levő okmányok mutatják, neki nagyon jól kellett tudnia, hogy a Hajnóczit jogos vagy jogtalan megtámadása az ő bemocskoltatását kell, hogy eredményezze. Nem tételezhető fel tehát

más, mint hogy a hajszát mások indították. Azok, akiknek érdekükben áll Bubicot a sarga földig lepocskondiázni. Nem Ha nóczi volt az, akit érni akartak, mikor ütöttek, hanem Bubic. Hajnóczit csak eszköz volt.

Már pedig csak egy ember van, akinek ez az érdeke — Fischer-Colbrie püspök, Bubicok adjutóra. Ez Tantalusként a terített asztal mellett áll éhesen, mert hiába van neki százezer koronánál jóval több évi javadalma, az ő éhségét az a huszonnégyezer forint izgatja, amelyet még ma is Bubic élvez és élvez, míg meg nem hal, vagy — papi méltóságától a római kúria meg nem fosztja és valami klastromba nem dugatja. Erre a célra pedig legalkalmasabb a szimónia bűnének rábizonyítása.

Hajnóczit azzal vádolják Bubic nevében, hogy 17.000 koronát kicsealt tőle azon a címen, hogy megszerezze neki a kalocsai érsekséget. E vád alól Hajnóczit könnyen tisztázhatja magát, mert hisz az eddig közöltekből is nyilvánvaló, hogy Bubic minden lehetőt megtett erre a célra és jóval többet költött 17 ezer koronánál, de evégből nem kellett őt megcsalni, ellenkezőleg, ő maga szövegette a számlákat. Tudták azt is, hogy Hajnóczinak könnyű lesz ezt is bizonyítani, nem is céloztak egyebet, mert ezáltal a szimónia Bubicra rá lesz bizonyítva és ő klastromba megy.

A püspök, Fischer-Colbrie, Kassán kész ereget szervezett magának: a Szent Imre-egyletet. Ez sok pénzbe kerül, mert abban az együletben majdnem úgy áll a dolog, hogy nem a tagok, hanem a tagoknak fizetnek, — de ennek a költséget busásan fedezi a churimispénzek, amelyekkel még foglalkozunk. Colbrie ur a szerelmes ifjai előtt igaz valóságában megnyilatkozott a napokban. Nyilatkozás közben leejtette álarát is, mikor Bubicról így beszélt: „Ne nevezd meg ezt az embert — erkölcsi halott. Nevezd így azentul.”

Ime a lóláb. Hogy Bubic erkölcsi halottja legyen, Hajnóczinak, a „zsídó firkásznak” börtönbe kellett kerülnie.

Egy leányrablás története.

(Sajtényi romantika.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3

A csanádmezei Sajtény község nyugalmát tavaly november 6-ikán különös szenzáció zavarta meg. Leányrablás történt a rémregényileg szentesített ősi hagyományok és sablonok szerint. A rablás cselekvő hősnéke neve Popuca György, aki egy szép oláh leányra, a Truka Konstantin, Truka Péter és Popuca Konstantin mostohaivéreik szép hugára, az éjfélete szemü llinkára vetett szemet. Minthogy pedig látta, hogy a leány nem idegenkedik tőle, a fivérek ellenben nem jó szemmel nézik a dolgot, fogta magát és egy szép, bár kissé hüvös novemberi délután őbe kapta a kapujok előtt üldögélő szép llinkát és mielőtt bárki is ebben megakadályozhatta volna, nyom nélkül eltűnt vele.

Mikor Trukáék észrevették féltett testvérük eltűnését, nyomban tisztában voltak vele, hogy Popuca keze játszik közre a dologban és ezt a feltevésüket a szomszédok hióbpósti csak megerősítették. Fogták hát magukat és elindultak Popuca háza felé, hogy visszaköveteljék az orozva elvitt leányzót. Popuca épen künn ült a ház kapujában és pipázgatott.

— Hol a testvérünk? Hol van llinka?

— főrmedtek rá Trukáék Popucára, aki nem felelt, úgy tett, mintha nem is hallott volna semmit.

— Ha nem felelsz, akkor megkeressük a testvérünket magunk és haza vesszük, —

mondották Trukáék és azzal már indultak is befelé a házba. Popuca azonban eléjük állott és ezt mondta:

— Ide ugyan nem teszitek be a lábátokat!

— Azt majd nem tőled kérdezzük — volt a felelet.

— Már pedig itt én vagyok az ur és nem látok szívesen ilyen kötekedő vendégeket.

— Nem-e? Hát majd megmutatjuk, hogy mennyit törődünk a te vendéglátással.

Azzal mindhármán neki estek Popucának és irgalmatlanul ütni kezdtek. Közben előkerültek a zsebekből a bicskák is és a „sok ludisznót győz” elvénel fogva Popuca csakhamar szörnyű módon elpáholva és több sebből vérezve feküdt a csatatéren. Különösen lábán és hasán szurták meg súlyosabban. Négy hétnél tovább feküdt beteg a leányrabló, akit természetesen zsákmányától is megfosztottak időközben a fivérek.

Tegnap tárgyalta a leányrablást követő szurkálások ügyét a szegedi büntető törvényszék. Mindhárom vádlott azzal szépitette tettét, hogy a verekedést Popuca György kezdte, de hát a vallomások hitelességéhez természetesen sok kétely fért. Egyikük, Truka Péter pláne amellett erősködött, hogy késsel legelőször Popuca szurt, aki ő rajta ejtett egy, a tárgyalás során felmutatott, orvosi bizonyítvánnyal hitelesített sebet.

A további kiballgatások folyamán az a meglepő bizonyosság derült ki, hogy Truka Péter saját maga ejtett sebet önmagán, csupán azért, hogy ezzel a maga hibáját enyhítse és a jogi következmények súlyosabbik részét Popucára hárítsa át.

A bíróság a három vádlott közül csupán Truka Pétert találta vétkesnek és ezt súlyos testi sértésért egy havi fogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte. A másik két vádlottat a bíróság fölmentette.

TANÜGY.

(—) Pályázat taitónói és tanítói állásokra.

Aradváros iskolaszéke a polgári leányiskoláknál egy énektanítónő és egy tornatanítónő állásra, az elemi iskoláknál pedig három rendes osztálytanítói állásra hirdet pályázatot. A hirdetmény így hangzik:

Arad sz. kir. város községi iskolaszéke részéről az alább megjelölt állások betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik és pedig: az aradi államilag segélyezett községi polgári leányiskolához egy énektanítónő és egy tornatanítónő állásra, melyekkel 1000—1000 korona évi törzsfizetés, 200—200 korona évi lakpénz; továbbá a városi községi elemi iskolához három rendes osztálytanítói állásra, melyekkel egyenkint 1200 korona évi törzsfizetés és 400 korona évi lakbér, ese leg természetbeni lakás javadalmazás, azonkívül a fennálló fizetési szabályzat értelmében az előirt kedvezmények, illetve ötödéves korpótlékok vannak egybekapcsolva. Ezen javadalmazások fejében köteles az énektanítónő és a tornatanítónő a polgári leányiskola rendes és párhuzamos osztályaiban az éneket, illetve a tornaszatot az előirt heti órákban tanítani, valamint az utóbbi még az ott előforduló helyettesítéseket is ellátni; a három osztálytanító pedig a részükre kijelölendő osztályban az összes tantárgyakat a miniszteri utasításban és tantervben előirt heti óraszámokban tanítani. Felhívtnak tehát azon okleveles tanítónők és tanítók, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a jelzett szaktanításra nyert képesítő oklevelükkel, keresztleveleikkel, eddigi működésükről szóló bizonyítványaikkal és magyar honosságukat igazoló okmányaikkal felszerelt és kellő bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket f. év május hó 20-áig

bezárolag Arad szab. kir. város községi iskoláskéhez címezve beküldjék. A három osztálytól állás csak f. év szeptember hó 1 én lesz elfoglalando. Aradon, 1906. április 3 án. *Isztótyi*. Kálmán kir. tanácsos iskolaszéki elnök, *Bonts* Aurél iskolaszéki jegyző.

A makói merényletek és kísértetek.

(Egy megvádolt tanár levele.)

Arad, április 3.

Pittner Aurél makói állami főgymnáziumi tanár sajnálatos esete még bizonyára élénk emlékeztetőben van az olvasó-közönségnek. A szerencsétlen ember ellen azt a vádat emelték, hogy fejletlen leánykákat használt fel bűnös szenvedélyének kielégítésére. A vizsgálat beigazolta, hogy a tanár vezetés tévedésnek esett áldozatul. *Pittner* Aurél most levelet intéz hozzánk, melyet adunk úgy, amint közlés végett beküldte hozzánk. Ime:

A makói merényletek és kísértetek.

„Mindent meggondolva!”

Egy görög bölcse.

Hát már a félvilág megrészegedett, hogy úgy járja a bolondját, mint a boristen fanatizálta s vallásos rajongásba hajszolta nők? Tán biz valami országos céctől rögtönöztek a lovagok, hogy oly durva, dávaj orgiákat, tivornyákat csapnak, még pedig a komolyság, erkölcs nagyképű álarcában? Micsoda járvány fertőztette meg, micsoda boszorkányság babonázta meg a lelkeket, hogy kísérteteket látnak s kergetnek? Vagy tán valaki kábító álmotált kevert poharakba, hogy gonosz lidércnyomása alatt oly zagyva, bizzar álmok izgatják elbédített elméjüket? Vajon lázbetegek-e, vagy örültek a szánalomraméltók, hogy oly szörnyeteg agyrémek kápráztatják szemüket? Avagy minden emberi érzésből kivetkőzött sátánok, ördögök üzik e könnyelmű, lelketlen játékaikat, vad orgiákat az emberekkel, mint drótekon ugratható Faust-bábokkal? Embri hangokat hallok e, vagy sakálók s más bestiák rendeznek e vérázító, agyrendítő macskazenét, marakodva az elbűk vetett koncon?

Ilyen kétegyek torlódtak össze felzaklatott elmémbe, mikor a külföldi újságokban a makói hagymázos, hóboros szenzációkat olvastam. Álmodom-e, vagy ébren vagyok? Én vagyok-e mámoros, aki ugyszólván sohasem iszom, vagy környezetem kotyagos, melynek életeleme az ital? Én vagyok-e féleszü, aki gondolkozom, itélek, fontolgatok, vagy a világ boond, mely a kéményseprőben vagy madárijesztőben is eleven kísértetet lát s a csépett szalmát is beveszi möhön? En vagyok-e beteges lelkű, aki mindenben szolid és józan életet élek, vagy a világ kóros, pervers, melyet oly kejesen izgat a ríktó szenzációk láza, mint a vad spanyolt a bikavér szaga, vagy a kéjenc franciát a kék-szakált rémregénye, vagy a demivterget a flirt és a szegedi diákot is a könyvkiadó pikáns olvasmányai? (Szegedi Nép 1906. február 18. p. 7.)

Hát oly naiv és hübelebalázs még a magát intelligensnek tartó közönség is, hogy ily könnyen lehet szuggerálni, fanatizálni, lóvá tenni? Oly könnyen tévelyedik meg s kapja be a zöld legyeket? Hát már minden gondolkodás, itélet, kritika, disztüingálás kiveszett az emberekből? Vagy tán nem is igen volt bennök. Hiszen a logika legelemibb követelményeit, legkedveltebb örök törvényeit sem tartják meg. (Oh, szent Sztiznai Elek!) Hát oly gyenge a pszichológiai érzékek, oly fogyatékos az élet-és emberismeretük, hogy a legkirívóbb valószínűtlenségeket, ellenmondásoktól hemzsegő otromba absurdumokat sem ismerik föl első tekintetre s mohón készpénznek veszik? Micsoda vakság, micsoda felületesség, micsoda abnormális megtévelyedések?

Hatha egy tarajos kakas elkukorékolja magát, rögtön meg kell ijedni, hogy a görény vagy a tolvaj bántja a csirkéket?

Ugyan ki főzte azt a boszorkánykonyhán kotyvasztott bolondgomba-zagyvalékot, melylyel nemcsak a külön, perverz inyű, hanem a kényesebb izlésű, közönséget is etették s étették? Kár volt! Maguknak is el kell ismerniök. Pil-

lantsanak csak az önismeret tükörébe! Egy aradi lap így írta: „Nem lehet eléggé megironi a szegedi sajtót azon eljárása miatt, hogy szenzáció-hajhászásból annyira felfújta ezt az ügyet és oly rengeteg valótlanúságot kürtölt világgá a tanárról.” védtelent vérszomjasan s durván meghurcolni! Szép emlékejl!

Conscia mens recti fama mendacia ridet! Ismerik önk a Fama-szörnyeteg leírását Vergiliusból vagy Ovidiusból? Ismerik, de minden percben feledik.

Sed nos in vitium credula turba sumus.
(Oz. Fasti IV. 800. Claudia megrágalmazása). Én pedig mint eddig, úgy ezután is odi profanum vulgus et arceo

Non, le monde ne peut me plaire! Értik? Makó, 1906. ápr. 1

Pittner Aurél,
a.l. főgimn. tanár.

Sikkasztó főhadnagy.

(A kártyázás áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Szomorú szenzációja van Temesvárnak. Egy dallás főhadnagy, akit úgy polgári, mint katonai körökben egyaránt kedveltek, hozzányult a rábizott pénzhez; hozzányult és elkártyázta. A kártya vigyorgó démona diadalt ült, mert maga alá tiporhatta azt, aki vele nappalokon és éjjelen át küzdött, harcolt. A főhadnagy sorsát megpecsételte akkor, mikor először vette kezébe a kártyát. Nagy akaraterevével bíró embereket is elcsábított, önkretett már a pokol bibliája, hát egy gyöngye energiájú, félni vágyó ember hogyné esne neki áldozatul. Az eset részletei a következők:

Friebe Ferenc harminckilencedik gyalogezredbeli főhadnagy, a temesvári társaság egyik közkedvelt alakja volt. A szerencsétlen fiatal tiszt valami kártya-komániába keveredett és ez okozta vesztét. Senki se hitte volna erről a minden ízében elegáns és a gavallér tempóiról ismert tisztről, hogy néhány száz korona miatt megfélekedezhetik magáról és a kártya démona annyira hatalmába keríteni képes, hogy elikkasztotta a gondjaira bízott század pénzét és — elkártyázta.

Friebe főhadnagy egy jómódu délvidéki polgárcsalád sarja. Szülei Temesváron élnek, apja nyugalmazott pénzügyi tanácsos, édesanyja a temesvári előkelő társaságok ismert szereplő tagja. A főhadnagy a temesvári kadét-iskolát végezte, most alig lehetett több 32 évesnél és már vagy tíz év óta szolgál a Temesvárról Bródba áthelyezett harminckilencedik gyalogezrednél. Felebbvalói és tisztársai nagyon szerették a snájdig, korrekt katonát és mindenki szép jövőt jósolt neki.

Csak egy szenvedélye volt — a kártya. Hogy mennyire hatalmában tartotta ez az örült szenvedély, legjobban igazolja az, hogy a különben tisztí rangjára büszke fiatalember, több ízben becsületszavát adta társainak arra, hogy nem kártyázik többé és még aznap este örültek rohant egyik kávéházból a másikba, hogy kártya-partit találhasson.

A rossz utra tért főhadnagy egy idő óta századparancsnok volt és mint ilyen kezelte a század pénzét. Utóbb különösen nem volt szerencséje a kártyán és sokat vesztett. Kezdetben váltókkal segített magán, később azonban kifogyván hitele, a század pénzével kártyázott. A sors azonban egyre üldözte, estéről-estére vesztett, mignem tegnap írásbeli följelentést tett maga ellen felettes hatóságánál és maga kérte letartóztatását, ami még tegnap meg is történt.

Kiderült, hogy *Friebe* főhadnagy összesen 840 koronát sikkasztott a század pénzéből, de legjobban jellemzi egyéniségét az a körülmény,

hogy tisztársainak fizetését nem akarta felvenni és inkább önként jelentkezett.

Most folyik a vizsgálat, azonban kétségtelen, hogy a hiányzó összeg nem nagyobb mint a sikkasztó által bevallott 800—900 korona. Természetes, hogy a főhadnagyot haditörvényszék elé állítják, lefokozzák és bebörtönzik.

Szegény esküdtek!

(Kilenc ember veszedelme.)

Arad, április 3.

A mostani esküd szék ciklusra kisorsolt esküdtek közül kilencen orvosi bizonyítványt küldtek a törvényszéki elnöknek, igazolván, hogy ők élet és közveszélyes betegek s így a tárgyalásokon nem vehetnek részt. *Szakolczay* Lajos kir. ügyész indítványára az esküdtszék elnöke eirendelte, hogy mind a kilenc beteget törvényszéki orvossal megvizsgáltatják s amennyiben úgy találják, hogy valamelyikük nem is olyan beteg: az illetőt meg fogják bíróságolni s arra is kötelezik, hogy a tárgyalásokon részt vegyen. Ertesülünk szerint *Ausztroval* László dr. a következő jelentésben fog a szegény esküdteknél tapasztalt körjelekről beszámolni:

Tekintetes Elnök Ur! Megbizása folytán bátor vagyok a kilenc beteg esküdt állapotáról a következőket jelenteni:

Az első esküdtet (foglalkozására nézve szatócs), reggel 9 órakor kerestem fel üzletében, ahol éppen egy csinosabb nőnemű személynek, véleményem szerint a szakácsnői osztályhoz tartozónak, egy félkiló cukrot adott el. Szó nélkül pulzuson ragadtam és megkopogtatam a mellét, mire ő a kezében levő félkiló cukrot felém lendítvén, segítségért kiáltott. Látván, hogy az illető rablónak minősít, felvilágosítottam őt a helyzetről, mire ő megnyugodott és azt hangoztatta, hogy csak a cukor fáj neki, mely a fődre esvén, piszkos és használhatatlan lett.

Körisme: Cukorbetegség. Az esküdti hivatás alul felmentendő.

A második esküdtet éjjel 12 órakor találtam fel a Központiban. Az illető — foglalkozására nézve magánhivatalnok, — annyira rosazul volt, hogy ide oda dülöngött és azt kiabálta:

— Juj, juj, a kutya Istókját, mégis forog a föld!

Majd félrevonult az egyik sarokba és láthatólag Vezuvnak képzelte magát, de nem tűzzel, sőt ellenkezőleg.

Körisme: Nagyási hóbot. Felmentendő.

A harmadik esküdtet — foglalkozása magánzé — éppen foglalkozásába merülten lettem. Teljes erővel magánzott. Kérdésemre, hogy mi a baja, a következő népdalra utalt:

Nem tudom én mi a bajom,
Fáj a szívem, csak azt tudom!

Ezen állítását megerősítette, hogy a szomszédos szobából a szivbajosokra jellegzetes, úgynevezett kromatikus zörejt halottam, amely — amint vizsgálatom kiderítette, egy nőnemű alánnyal állott összefüggésben.

Körisme: Szivbaj, felmentendő.

A negyedik, ötödik, hatodik és hetedik esküdtet egyik kávéházban lettem fel. Eppen kártyáztak. Megfigyelve őket, konstataáltam, hogy mind a négy súlyos idegbeteg. Erre vallanak ugyanis az általam hallott beszédtröredékek, mint például:

— Szörösmajom, ultimátum!

— Mivel vezeti az üzletet?

— Egy művelt francia nem olvas!

— Ha én tőket hozok maga alá, nem teheti a kalapja mellé a királyt!

— Jöjjön a hátamra!

Körisme: Magasfoku elmezavar. Bíraskodásra képtelenek.

A nyolcadik esküdtet lakásán kerestem fel. At-

adtam az inasnak a névjegyet s az előszobában állva, hallottam, amint az esküdt mérgesen felpattant és így kiáltott:

— Nem vagyok itthon!

Kölsme: Mérges pattanás ama fixa ideával súlyosbítva, hogy az illető nincs ott, ahol van. Esküdti foglalkozást az illető nem üzhet.

Végül a kilencedik esküdtet kerestem fel a lakásán. Kopogtattam az ajtón, mire valaki harsányan kiordított:

— Menjen a fészkes fecskébe!

Ismételt kopogás után sem nyilván az ajtó, be akartam nyitni, de nem lehetett. Az ajtó be volt zárva. Dörömbölni kezdtem és több erőteljes rugást intéztem a kilincs felé. Így telt el néhány perc, a mely után az ajtó hirtelen kinyílt és egy kar, — az esküdt karja nyúlt ki rajta. A kar végén észlelhető kéz egy tekintélyes vasbotot szorongatott s azonnal a szobából többször kiűtött. Az ütések igen veszélyesek voltak, de szerencsére nem találtak.

Kölsme: Veszélyes kiűtés. Nem költ esküdtnek.

A mellékelt költségjegyzék szíves kiegyenlítését kéri

Dr. Auszereuil László s. k.

Az ekirat hitelességeért minden felelősséget elhárít magától

—zab

A nagyváradi zsarolót elfogták.

(Nógrádi Gyula a börtönben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Nagyváradról jelentik, hogy **Nógrádi Gyulát**, a notórius gonosztevőt, a ki a szerencsétlen **Füchsl** Mór bornagykereskedőt lelketlen zsarolásával a halálba kergette, letartóztatták.

A nagyváradi lapok, melyek a tragédia napján a legkiméletelebből rántották le a leplet a biéna szövetkezetről és azóta is állandóan mind újabb és újabb adatokat szolgáltatnak a rendőrség kezébe, legutóbb is a leghatározottabban mutattak rá a törvény rendelkezéseire, a melyek félreérthetetlenül parancsolták **Nógrádi Gyula** letartóztatását. Azokból az adatokból, a miket a sajtó halomra hordott ebben a rutbűnben, látni való volt, kétségtelenül nyilvánvaló lett, hogy a rendőrség oly bűnössel áll szemben, akinek a szabadon maradása közveszedelem.

Ez a züllött, lelketlen, romlott alak a súlyos váddal szemben csak cinikusan mosolygott és vakmerőségében annyira ment, hogy fényes nappal graszált Nagyvárad utcáin. Fényes vadonatúj cilinderekben sétált a korszón, a hol a járőkelők undorral fordultak el tőle. Mosolyogva, gyűrűs szíval a szájában járkált mindenfelé. Vasárnap be akart menni egy kávéházba, ahonnan kiutasították, sőt a vendégek meg akarták lincselni. Csak gyors futással menekülhetett.

A zsarolóbanda fővezére letartóztatásával az igazságszolgáltatás kezébe került. A nyomozás azonban csak most indul meg teljes erejével. Kutatják azokat, a kik ennek a gonosztevőnek bűntársai voltak. Mert hogy nem egyedül manipulált, az valószínű. Az ügy most a vizsgálóbíró kezében van, de a nyomozást a rendőrség vezeti. Eddig harmincnál több tanu jelentkezett kihallgatásra. Mind terhelő adatokat tudnak **Nógrádira** és **Balla Ignácra**, aki tulajdonképpen csak eszköz volt **Nógrádi** kezében.

Nógrádi tegnap reggel, a rendőrség rendelkezése szerint elment a főkapitányságra, hogy jelentkezzék. Nagyhangon hirdette, hogy majd elbánik azokkal, akik most megrágalmazzák. Délben átküldték a rendőrségtől az iratokat

Debreczeni József vizsgálóbírónak. Az akták között voltak az ujságok is, amelyek a nyomozásnak legtöbb anyagot szolgáltattak.

Délután kezdte meg **Eleméry Ferenc** rendőrkapitány a kihallgatások folytatását. Este hat órakor a vizsgálóbíró végzést küldött **Gerő Ármint** főkapitányhoz. A végzés elrendelte **Nógrádi Gyula** letartóztatását. **Eleméry Ferenc** alkapitány rögtön megbízta **Vass Károly** rendőrelőnőrt, hogy kerítse kézre a gonosztevőt. **Vass Károly** először a lakásán kereste **Nógrádit**, majd a kávéházakban kutatott utána. Kitelefonáltak a vasúti állomásra is, nehogy a jeles firma neszét véve a dolognak, megszökhessék.

Vass Károly végre fél nyolckor este a **Pátia**-nyomdába ment, ahol **Nógrádi „szerkesztőur”** éppen zuglapja holnapi számát tákolta össze. A rendőr-ellenőr odament hozzá:

— **Nógrádi Gyula**, felszólítom, hogy kövessen. Foglyom!

Nógrádi alig tudott szóhoz jutni.

— De . . . de . . . Hogyan lehet ez?

— A vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatását. Kövessen!

A „szerkesztő ur” ajkán elült a szó. Némián, megtörtén hagyta el a nyomdát. Az ajtónál udvariasan előre akarta engedni a rendőr-ellenőrt. Ez azonban ellenkezett.

— Én mindig hátul maradok!

Vass Károly azután gyalogosan bekísérte a gazembert **Debreczeni József** vizsgálóbíróhoz, aki már várta. A vizsgálóbíró rögtön ki is hallgatta és a kihallgatás után fentartotta, hogy **Nógrádi Gyula** előzetes letartóztatásba helyeztessék.

A vizsgálóbírótól két szuronyos csendőr kísérté **Nógrádit** az ügyészség fogházába. Ma délelőtt **Nógrádit** újra a vizsgálóbíró elé vezették, mert a további nyomozás alatt történt tanuvallomások újabb kihallgatását tették szükségessé, hogy bűntársait is kinyomozhassák.

Kisült **Nógrádi** urnak egyéb bűne is. Ez előtt egy hónappal beállított **Grünstein** pénzügyőrnőkhöz, és egy előkelő bank igazgatójának aláírásával ellátott 600 koronás váltó leszámlatolását kérte. A pénzügyőrnök elvitte a váltót **Kohn Márton** kereskedőhöz, hogy számíttolja le a papírt. Kisült azonban, hogy **Nógrádi** a bankigazgató aláírását hamisította s ezért **Kohn Márton** feljelentést is akart tenni **Nógrádi** ellen. De a jeles alak addig könyörgött **Kohn**nak, míg ez elállott szándékától. Beszélnek egyéb hasonló esetekről is.

Egy rendbéli zsarolás büntette, egy zsarolás vétsége, két közveszélyes kihágás címén üldözi az igazságszolgáltatás **Nógrádit**. Ez alapon tett vádindítványt az ügyészség a terhelt ellen s tekintettel a várható büntetés nagyságára és a szökés eshetőségére, vált szükségessé **Nógrádi** előzetes letartóztatása.

Nógrádi letartóztatásával s a vádtanács várható döntésével azonban a szövényes bűnügy hullámai nem ülnek el. Az igazságszolgáltatás kutatni fog tovább a bűnösök után, kikről maga **Nógrádi** is úgy nyilatkozott, hogy sokan vannak és előkelő szerepet játszó egyének. Egyelőre azonban csak **Balla** (Berger) **Ignác** kézrekerítése szükséges égetően. Ez az alak minden tervébe beavatta **Nógrádit** és viszont. Együtt szöttek a zsarolás fonálát, mit a halál szakított el. Mondják: „értelmi” mozgatóik is voltak ez alsórendű gondolkodású kalózkodnak. Tapasztaltabb, esiszotabb, furfangosabb egyének. Hogy voltaképp ki volt az eszköz s kik voltak az inspirálók, erről is számot fog adni a rendőri krónika. **Eleméry** kapitány folytatja a nyomozást s kihallgat az ügyben több tanut.

Beavatottak szerint az ügyben holnap holnaputánra szendációs fordulat várható

Balla Ignácot még mindig nem hallgatták ki a budapesti rendőrség. Kinyomozták már s legközelebb Nagyváradra szállítják, hogy a vizsgálóbíró kivallathassa.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: **Lebonard apó**, színmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Szombat: **Lebonard apó**, színmű. (Páratlan bérlet.)

Péntek: **Anyegin**, opera. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Szombat: **Anyegin**, opera. (Páratlan bérlet.)

* **Ujházi Ede** vendégszereplése. Az aradi színház egyik legközelebbi vendége **Ujházi Ede** lesz, aki két legjobb új szerepét fogja eljátszani **Lebonard apó**-ban és a **Titok** ban. A mester innen **Szendrey** drámai személyzetével Hódmezővásárhelyre megy, ahol szintén eljátsza ezt a két szerepet.

* **Lebonard apó**. Az Aradon **Novelli** által már előadott, de a budapesti Nemzeti Színházban csak két hónappal ezelőtt bemutatott **Lebonard papa** szerdán kerül színpadra az aradi színházban. A darab első felvonása egy egész órási műhelyben játszódik, melyet az aradi színházban **Dick Samu** órási cég állít ki.

* **Anyegin** az első **Tscharkowsky**-opera, amely Aradon és egyáltalán a vidéken színpadra kerül. Anyeginnek pénteken lesz a bemutatója. A darabot a próbák tíz nap óta folynak a színpadon. Ma megérkezett **Pichler Elemér**, a m. kir. Opera tagja is, hogy az összpróákon résztvegyen. A szerepeket **Fenyvessy Margit**, **Kapost Józsa**, **Zalay Mária**, **Zsigmond Anna**, **Berkóné Pichler Elemér**, **Hunyady**, **Ladislav** és **Faludy** éneklik.

* **Márkus Emília** a **Baccarat**ban. A Nemzeti Színház kiváló művésznője, **Márkus Emília**, aki tegnap fejezte be szegedi vendégszereplését, május havában újra vendége lesz a szegedi színpadnak. A művésznő ez alkalommal egy olyan szerepet fog eljátszani, amit eddig még nem játszott és amelyben először a szegedi közönség előtt fog bemutatkozni. Az ötlet **Makó Lajos** igazgatótól eredt, aki fölkérte a zseniális művésznőt, hogy tanúja be **Henri Bernstein** nagyszerű színművének: a **Baccarat** nak **Helén** szerepét és azt először a szegedi közönség előtt játssza el. **Márkus Emília** hajlandó a kérés teljesítésére és már magához is vette a szerepet. Miután **Szendrey Mihály** is tervbe vette **Márkus Emma** vendégszereplését, valószínűleg az aradi színpadon is látni fogjuk a nagy művésznő **Helén**jét.

* Vasárnap délután a fővárosi Gyermeke-színházban nagy sikert aratott **Robinson Crusoe** látványos darab kerül színpadra.

* **Krammer Teréz** és **Szamosi Elza**. Az Operaházban nagy csaták dultak a **Puccini** új operája, a **Madame Butterfly** körül. A csatákra az adott okot, hogy a címszerepet két művésznő is magának szánta: **Krammer Teréz** és **Szamosi Elza**. Különböző elhatározottak magukban, hogy ők fogják kreálni az operahősnővé avanzsált kis **Pillangó kirasszonyt** és mindegyikük szörnyen meg volt lepelve, amikor arról értesült, hogy nem egyedüli aspiráns a szerepre. **Krammer Teréz**, operánk e nagystílusú művésznője joggal csodálkozott azon, hogy **Szamosi Elza** akarja eljátszani **Madame Butterflyt**, **Szamosi** pedig odaig volt az ámulattól, hogy — **Krammer asszony**nak is ez a szándéka. Megindult hát az aknaharc és a szegény, szelíd igazgatónak fölt már a feje a do-logban. Hol **Krammer Teréz** kereste fel őt, hol **Szamosi Elza**; hol ez kérte a szerepet, hol amaz követelte és már felette komolylyá kezdett válni a dolog, amikor **Möder Raoul** hirtelen ketté vágta a nagyon összegabalyított gordiusi csomót a maga salamoni ítéletével. A salamoni ítélet úgy szólt, hogy

se Krammer Teréz, se Szamosi Eiza nem fogja el játszani a Puccini hősnőjét, hanem — Sándor Erzi, az Opera új tagja. De Máder arra is gondolt, hogy a két vetélykedő művésznő fájdalmát enyhítse és — elhalasztotta a Madame Butterfly bemutatóját a jövő szezorra.

* **Aradi művészek hangversenye.** Vonatkozással tegnapi közlésünkre, mely szerint kiváló művészeink: *Pick-Steiner Soma* és *Vas Sándor* magas színvonalú hangversenye f. hó 8-án, virágvasárnapján délután 5 órakor az iparosház dísztermében fog megtartatni: meg kell még említenünk azon körülményt, hogy a világhírű *Ehrbar-csög* azon remek hangversenyzongorát, melyen Godowsky nagy diadalit aratta, a koncert céljából kedvenc művészünknek, Vas Sándornak rendelkezésére bocsátotta. A hangversenye való előjegyzések már nagyban folynak ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* **A Honi Ipar** április 1-i száma az egész országban megindult iparpártolási mozgalomnak van szentelve, melynek e lap mindenkor buzgó szószólója volt. Hét esztendő óta küzd a *Honi Ipar* az iparpártolás eszméjéért és szakadatlan agitációjával nagyban hozzájárult ahhoz a hangulatváltozáshoz, mely szerte az országban az ipar javára most tapasztalható. Kimerítő tudósítást közöl az „Országos Iparpártoló Szövetség” megalakulásáról, amelynek jelentőségét *Cserháti Jenő* műegyetemi tanár és *Sugár Ottó*, a ap felelős szerkesztője méltatják. „Iparpártolás és önálló vámtérület” rovatában beszámol az összes iparpártolási alakulatokról és kimerítő felsorolást tartalmazza az összes újabb gyáralapításokról. Gazdag hírvonat és műszaki rovat zárja be ezt a kötetnyi vastagságú számot. A *Honi Ipar* kiadéshivatala Budapest, VI. Király-utca 88. sz. a. van, előfizetési ára egész évre 16, fél évre 8 korona.

Nem lesz választás. Manifesztum a nemzethez.

(Fejérváry és Kristóffy Bécsben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 3

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma *Kristóffy József* belügyminiszter kíséretében váratlanul Bécsbe utazott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta őket. A miniszterelnök audienciáján és az ezt követő koronatanácsban a király a kormány azon előterjesztése mellett döntött, hogy a választásokat a törvényszabta időn belül nem írják ki. Ez az elhatározás mély sajnálkozást és csalódást okozott a politikai körökben, amelyek ma több biztató előjélebből ítélve, egy újabb békeakció megindulását várták.

Fejérváry és Kristóffy a királynál.

Bécsből táviratozzák: *Fejérváry Géza* báró miniszterelnök és *Kristóffy József* belügyminiszter ma délből egy órakor ideérkeztek, a magyar palotában megálltak és azonnal tanácskozássra vonultak vissza. Délután két órakor megjelentek a király előtt, de kihallgatásukról ez ideig hivatalos jelentést nem adtak ki.

Későbbi távirat jelenti: A király délután három óráig hallgatta ki *Fejérváryt* és *Kristóffyt*. Negyed négykor *Goluchovszky* gróf külügyminiszter *Pittreich* lovag hadügyminiszter és *Burián* báró közös pénzügyminiszter a Hofburgba mentek, ahol közös miniszteri értekezlet volt, mely délután öt óráig tartott. *Kristóffy* még az értekezlet előtt elhagyta a Burgot.

Este hét órakor a magyar miniszterek visszautaztak Budapestre.

A *P. L.* estilapja írja, hogy *Fejérváry* báró és *Kristóffy* bécsi utazása a beavatott köröket is meglepte. Ugy látszik, hogy késő

éjszaka érkezhettek a meghívás, mely *Fejérváryt* Bécsbe szólította. Ma délután öt órára minisztertanács volt összehívva és az volt a terv, hogy *Fejérváry* a minisztertanács határozatát viszi Bécsbe a királyhoz. A minisztertanács azonban *Fejérváry* elutazása miatt természetesen elmaradt. *Kristóffy* bécsi útjáról a belügyminiszteriumban semmit sem tudtak és csak délből egy órakor terjedt el a hír, hogy a miniszterek elutaztak és Bécsbe érkeztek.

Kiírják-e a választásokat?

Bécsből táviratozzák: *W. Allg. Ztg.* estilapja jelenti, hogy a mai audiencia összefügg azzal, hogy a király okvetlenül kiírja a választásokat.

A *N. F. Pr.* mai estiszáma visszatér *Széll Kálmán* szentgotthárdi beszámoló beszédére és fejtegetéseire során ismét szóvá teszi *Széll* állítólagos kibontakozási tervét, amelyet a cikk szerint Ausztriában nem egy helyen és körben rokonszenvensen fogadtak, sőt tárgyalhatónak tartanak annál is inkább, mert *Széll* most is — mint azelőtt — a gazdasági és vámközösség hívének vallotta magát és kifejtette, hogy az az érdekellentét, amely a tulajdonképpen földmivelő Magyarország és a kifejezetten iparos Ausztria között fennáll, mindkét állam előnyére elsimítható és a világ mai gazdasági állapota közepette egy olyan kiegyezés, amely Magyarország agrikulturális és közgazdasági érdekeivel együtt a magyar ipar fejlesztésével is számol — miként az 1902. kiegyezés — mindkét államra nézve kedvezőbb, mint a különválás.

E pillanatban azonban úgy látszik, hogy *Széll* beszédének és kibontakozási tervének nem lehet praktikus eredménye. A *Fejérváry*-kormány mostani akciója számára nem kér semmiféle nemzeti engedményt az alkotmányos állapot helyreállítása céljából. *Széll* ellenben kíván ilyen eredményeket, noha nem valami messze menőket. Lehetséges, hogy a döntő bécsi körökben alkalmas időpontra tartják fenn a visszatérést *Széll* kibontakozási tervére. Csak az a kérdés, vajjon az az időpont csakugyan alkalmas lesz-e és nem fogják-e az alkalmas időpontot akkor elmulasztani?

Nem hívják össze az országgyűlést.

Bécsi igen jól értesült forrásból jelentik, hogy a mai kihallgatás és koronatanács kizárólag a választások kérdésével foglalkozott és a király mindenben elfogadta a magyar minisztertanács azon határozatát, hogy a választásokat április 11-ére nem írják ki. A miniszterek arról tanácskoztak a királylyal, hogy egy *Fejérváry* báróhoz intézett királyi kézirat, vagy pedig a nemzethez intézett manifesztumban tudassák a választások elmaradását? A koronatanács a manifesztumban való közlés mellett döntött. A manifesztum szövege nincs még megállapítva és egyelőre nem tudni, hogy mikor fogják közzétenni.

Holnap minisztertanács lesz, amelyen *Fejérváry* referálai fog a mai audiencia és a koronatanács eredményéről.

Alaptalan békeremények.

A fővárosi politikai körökben ma délután oly pozitívással keringtek a béke hírek, hogy már biztosra vették a *Fejérváry*-kabinet távozását és *Széll Kálmán*-nak miniszterelnökké való kinevezését. A békehír keletkezése több körülményre vezethető vissza. Az egyik az, hogy *Fejérváry* báró miniszterelnököt és *Kristóffy József* belügyminisztert váratlanul kihallgatásra rendelte a király. Sem a miniszterelnök, sem a miniszterek tegnap még semmit sem tudtak arról, hogy Bécsbe kell menniök és csak késő éjjel jött meg a miniszterelnöknek a kabinetiroda távirati értesítése, hogy a király öt és *Kristóffy* belügyminisztert ma kihallgatásra várja.

A békeremények másik oka a bécsi lapok közleményei és különösen a külügyminiszterium félhivatalos lapjának, a *Fremdenblatt*-nak mai vezércikke volt. Ez a lap utolsó számaiban teljesen megváltoztatta a magyar válságról írott cikkeinek hangját s irányát és kérielhetlen harc helyett a békeszerzés szükségére mellett foglalt állást. Mai vezércikkében pedig egyenes fölhevítést intézett a koalícióhoz, hogy a parlamenti törvényes összehívására rendelkezésre álló rövid időt használja föl egy elfogadható megoldási mód előterjesztésére.

Végül biztató jelnek mondták azt is, hogy *Széll Kálmán* ismét Bécsben időzik azért, hogy a kibontakozási akció megkezdése iránt a szükséges lépéseket tegye. Ezt a hírt azonban maga *Széll Kálmán* cáfolta meg azzal, hogy délután megjelent a Nemzeti Kaszinóban, ahol több politikussal tanácskozott.

Estére pedig teljesen kiábrándultak a békereményekből, mert Bécsből azt a biztos értesülést kapták, hogy a király teljesen magáévá vette *Fejérváry* báró előterjesztését és nem hívja össze az országgyűlést.

Geguss — igazságügyminiszter.

Fejérváry báró miniszterelnök mai kihallgatásán előterjesztette *Lányi Bertalan* igazságügyminiszter lemondását, melyet a király el is fogadott. A miniszterelnök ugyancsak ma tett előterjesztése alapján a király *Geguss Gusztáv* budapesti főügyész helyettesét igazságügyminiszterre nevezte ki. *Geguss* már csütörtökön leteszi a király kezébe a hivatali esküt és ezért *Fejérváry* miniszterelnök és *Geguss* még holnap vagy holnapután reggel Bécsbe utaznak.

Rövid idő múlva *Kristóffy József* belügyminiszter is távozik helyéről. Utódja még nincs és valószínű, hogy a tárcát ideiglenesen a miniszterelnök fogja vezetni.

A koalícióból.

Az ellenzéken a várakozás csöndje uralkodik. *Apponyi Albert* gróf ma reggel Eberhardra utazott s ott marad a hét végéig, mert a fővezérek tanácsa, majd a vezérőrbizottság csak pénteken vagy szombaton fog összeülni. A mi a baloldal szövegét illeti, téves az a hír, hogy az megfogalmazva készen fekszik. Előbb bevárják a királyi intézkedést s azután választanak.

Justh Gyula, a képviselőház volt elnöke tegnap Budapestre érkezett s ma

meglátogatta Kossuth Ferencet. Holnap megint visszautazik Csanádmegyére.

A királyi biztosok.

Kaposvárról sürgönyzik: Sulyovszky Dezső királyi biztos ma délelőtt érkezett ide kíséretével. A pályaudvaron a 44. gyalogezred egy százada adta a díszőrséget. A királyi biztos megérkezése után a század tisztelgését fogadta. A pályaudvarról három kocsin hajtattott a királyi biztos és kísérete a vármegyeháza felé, hol a tegnap berendezett főispáni lakosztályt elfoglalta. A pályaudvartól a megyeházaig terjedő útvonalon katonaság és csendőrség tartotta fent a rendet. Incidens nem történt.

A hivatalos lap jelenti: O császári és apostoli királyi felsége Szatmár és Szabolcs vármegyék közönségéhez folyó évi március hó 30-án intézett legfelső királyi leirataival nevezett vármegyékre nézve Nagy Lászlót, Szatmár vármegye főispánját teljes hatalmu királyi biztossá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Nagy László azelőtt sok éven át Szatmár megye alispánja volt és Kristóffy után nevezték ki tavaly főispánná.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Boros Beni körből. A Boros Beni kör választmányának Műlek Lajos dr. elnöklété alatt ma ülést tartott, melyen az iparpártolási szövetség megkeresésére elhatározta, hogy a mozgalmat úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatja. E célra 50 koronát szavazott meg. A választmányban megüresedett tagsági helyet Schill József vármegyei főjegyzővel töltötték be. Új tagul felvették Keppich Zsigmondot, Hecsi Adolf dr.-t, Szegfű Lajost és Rauch Raimondot. Nagy vita volt az Aradhegyaljai motoros vasút átírata tárgyalásánál. A választmány végül is, tekintettel arra, hogy ez az ügy politikai jellegűt nyert, az átírat fölött napirendre tért. Az ülésen jelen voltak: Műlek Lajos dr. elnök, Bene Gyula, Csűrös Imre, Welssberger Izidor, Kovács József, Marosi Miklós, Kádár Jenő, Kerilly Géza, Müller Gyula százados, Szűcs F. Vilmos, Kossuth Pál és Czobor Ottó titkár.

(*) Az aradi iparos ifjak önképző egylete folyó hó 4-én, szerdán este 8 órakor az egyület helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

Aradi atléták sikere.

(Odry Zoltán redívivus.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

A Magyar Testgyakorlók Köre által Budapesten rendezett birkózó versenyek tudvalevőleg szép sikerrel jártak az aradi atlétákra nézve. Három kiváló aradi atléta: Holubán Ferenc, Téger József és Ujlaky Sándor az ország legkiválóbb birkózóival szemben megállták helyüket és a mérkőzésekből mint másodgyőztesek kerültek ki.

Atlétáink kiváló klasszisairól a sport körökben a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Több szakember kijelentette, hogy Wolsz Rikárdon, Magyarország birkózó bajnokán kívül a most lefolyt versenyekben Holubán és Téger voltak a legkiválóbbak. Többen kétségbe is vonták azt, hogy Holubán Ferenc a középsúlyú bajnokság utolsó mérkőzésében az első győztesnek kijelentett által legyőzött volna. Ezt az eredményt a zsűri helytelen ítéletének tudják be. A Pestí Napló ma a következőket írja erről:

A középsúlyú bajnokság döntő küzdelmében Holubánt a bíró legyőzöttnek nyilvánította, holott többek állítása szerint a különben jobb kvalitású Holubán két válla pillanatnyilag sem érintette a földet. A közönség, amely a zsűri ítéletével nem értett egyet s ennek hangosan adott kifejezést, vagy fél órán át zajongva, a birkózó-verseny folytatását megakasztotta. A

mérkőzések általában nem állottak valami magas nívón. Wolsz Rikárd klasszikus birkózásán kívül csak az aradi Holubánban és Tégerben fedeztünk fel komoly képességet.

A fővárosi lapnak ez az elismerése fényes bizonyossága az aradi birkózó sport magas nívójának.

Atlétáink, akik eddig az ország minden részében fényes diadalmokat arattak, most nagyban készülnek az 1906. évi nagy küzdelmeire. Szorgalmas tréningjüknek minden bizonyossággal lesz az az eredménye, hogy a Budapesten ősszel tartandó nagy versenyeken a vasárnapi szereplésüknél is fényesebb eredményt fognak felmutatni. Ez annál is inkább valószínű, mert Odry Zoltán, az ország egyik legkiválóbb atlétája, aki egy időre visszavonult a sporttól — mint értesülünk — ismét megkezdte tréningjét és a legközelebbi versenyeken már szerepelni fog. Odry, Holubay, Téger és Ujlaky nagy képességei alapos reményt nyújtanak arra, hogy az őszi országos versenyekből az aradi atléták győztesen fognak kikerülni.

Eladott aradi leány.

(Utban Bosznia felé.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

A hungara világszerte ismert elnevezése azoknak a szerencsétlen teremteseknek, akik gaz lélekkufárok karmai közé kerülve, mint élvezeti cikkek tengetik keserves életüket. Szomorú, de úgy van, hogy a leánykereskedők gyalázatos macipulációjának hálás teret nyújt ez a föld, ahol buján teremnek a szépek, és a hatóságok csodálatos nemtörődomséggel néznek el az erkölcsi állapotaink rossz hírét nem ok nélkül tápláló üzelmek felett. A bukott leány hungara. Így nevezik Németországban, Oroszországban, Franciaországban, az egész Balkánon, sőt Dél-Amerikában is. És hiába tiltakozunk ez ellen nemzetközi gyűléseken és egyéb alkalmakkor, ezt az elnevezést — legnagyobb szégyenünkre — nem tudjuk többé eltörölni.

Hogy ennek az állapotnak főleg a hatóságok gyengasége az oka, azt mindenki tudja. A lélekkufárok pedig vígan működnek tovább. Csengő pénzekre váltják fel a külföld előtt kíváncsi portékát és markukba nevetnek, ha néha-néha a tettenérés kellemetlenségeiben részesülnek. Tudják nagyon jól, hogy bűnüket a hatóságok nem veszik komolyan és egy-egy nagyobb szállítmányért, amelyért ezeket zsebelnek be, ötven vagy legrosszabb esetben száz koronát kell leszurkolniok. Azután folytatják ismét mesterségüket, amelynek még az az előnyös oldala is meg van, hogy nem kell utána — adót fizetniük.

Mind Ezeket abból az alkalomból ismételjük, hogy Szegeden most egy ilyen lélekkufár került a rendőrségre, aki többek között egy aradi lányt is elcsábított és nagy hangon ígéretekkal áztatva, Boszniába akarta vinni.

Az esetről a következő tudósítást kaptuk: A temesvári gyorsvonattal tegnap délután Szegedre érkezett Berkovics Henrik temesvári kereskedő, aki két szerencsétlen leányt akart Hercegovinába, Mostarba adni. A leányok, névszerint Iritz Róza és Andrási Erzsébet, a szegedi állomáson megpillantották Ferencsi Mátyás rendőrbiztost s hozzámennékültek oltalomért a gaz lélekkufár ellen.

Ferenczy nyomban a kihágási bíróság elé kísértette Berkovicsot, akit a bíró lánycsempészésért 50 korona pénzbüntetésre, vagy 3 nap elzárásra ítél. (Jó, hogy még egy aranyórát nem adott neki.) A tárgyalás során a leányok elmondák, hogy a lelketlen ember már

vagy harminc temesvári, aradi és szegedi leányt eladott Mostarba, egy ott garázdálkodó Steján Dávid nevű leánykereskedőnek.

A rendőrség Andrási Erzsébetet illetőségi helyére, Aradra toloncoltatta. Iritz Róza Szegeden marad, mert szegedi illetőségű.

Csodálatos, hogy Berkovics Henrik „kereskedő” üzemei eddig kikerülték úgy a temesvári, mint az aradi és szegedi rendőrségek figyelmét. És kikerülte volna most is, ha maguk az eladott leányok ki nem menekülnek a karmából.

HIREK.

A király és a trónörökös.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 3.

Pilsenből táviratozzák, hogy egy ottani lapnak, mely szoros összeköttetésben áll a feudális körökkel, az alábbi szenzációs hírt jelentik bécsi beavatott forrásból:

— Már huzamos idő óta igen nagy ellentétek uralkodnak a király és a trónörökös között, amelyek különösen az utóbbi időben rendkívül kiélesedtek. A király legutóbb több ízben panaszkodott a trónörökös magatartásáról és különösen az nem tetszik az uralkodónak, hogy a trónörökös Sternberg Albert gróf osztrák képviselővel összeköttetést tart fenn. Az osztrák Reichsrath legutóbbi eseményei, Sternberg gróf szereplése és kiemeltlen támadásai az udvar, a hadvezetőség és a diplomácia ellen állítólag Ferenc Ferdinánd befolyására vezethetők vissza és szintén hozzájárultak a király és a trónörökös közötti viszony elmérgesedéséhez. Általánosan tudott dolog, hogy Ferenc Ferdinánd nem nagy barátja Gautsch báró osztrák miniszterelnöknek, akit viszont a király annyira kedvel, mint eddig egy miniszterelnökét sem. A főherceg legutóbbi drezdai utazása szintén a tüntetés jellegével bírt a bécsi udvar ellen, mert Bécsben erősen elleneztek az utazást.

Eddig szól a pilseni lap híre. Állítólag a cseh arisztokrácia köréből szerezte ezt az értesülést, amely annál nagyobb fel-tűnést kelt Bécsben, mert tudvalevő, hogy Ferenc Ferdinánd állandóan szoros összeköttetést tart fenn a cseh mágnavilággal.

— A belügyminiszter audienciája. Budapestről táviratozzák: Kristóffy József belügyminiszter csütörtökön, a hó 5-én délután megtartja a heti kihallgatásokat. Előjegyezni aznap déli 1 óráig lehet; későbbi jelentkezéseket nem vesznek figyelembe.

— A csanádi egyházmegyéből. Németh József püspök helynök Balindov János segédlelkész Daruvárról Vingára, Varganics Józsefet Vingáról Sztarcovára, Stiebl Lőrincet József-szállásról Daruvara helyezte át és Lesnyák Józsefet Józsefszállásra nevezte ki segédlelkésznek.

— A Bács-Úgy a kir. táblán. Budapestről táviratozzák: A kir. törvényszék vádtanácsa Bács püspök fosztogatónak: László Fülöpnek és Hajnócsi Józsefnek kaució mellett való szabadlábra helyezését rendelte el. E határozat ellen az ügyész felfolyamodott a kir. táblához, a hová az iratok tegnap érkeztek fel. Az ügyet Rák Zsigmond bírónak osztották ki, aki valószínűleg holnap vagy csütörtökön fogja a felfolyamodást előadni. László és Hajnócsi egyelőre fogva vannak s csak akkor kerülnek sza-

badlébra, ha a tábla csatlakozik a törvényszék határozatához.

— Iparpártoló kongresszus. A szegedi magyar iparpártoló szövetség nagyszabású hazafias munkára vállalkozott. A nyár folyamán, augusztus hó 25. és 26. napjaira összehívja Szeged városába mindazon egyesületeket és magánsókat, kik a hazai közgazdasági viszonyok javításán fáradoznak. A kongresszus végrehajtó bizottságának legutóbb megtartott ülésén megválasztották díszelnökökül: gróf Batthyány Lajost, Beniczky Lajost, Scterényi Józsefet és dr. László Györgyöt, díszelnökökül: gróf Almásy Dezsőt, gróf Andrássy Tivadarnét, özv. Batthyány Lajosnét és báró Gerliczy Ferencnét. A végrehajtó bizottság kiküldötte kebeléből László Gyula kir. tanácsost, Dobiecky József nyug. ezredes és Csenger György tagokat, hogy a megválasztott díszelnököknél tisztelegjenek. A kongresszus alkalmával megvitatandó kérdések tárgyalában úgy intézkedtek, hogy kikérlik a résztvevő egyesületek véleményét. Abban az esetben, ha a díszállásokra megválasztottak elfogadják a tisztséget, a szegedi szövetség rögtön szétküldi a meghívókat. A kongresszus nagyszabású ünnepségekkel és helyi kiállítással lesz összekötve.

— A városi adóisztek fizetése. A városi adóisztek tegnap kérvényt adtak be a törvényhatósági bizottsághoz, amelyben eddigi 1800 korona évi fizetésüknek 1400 koronára való felemelését kérelmezik. Az adóisztek kérelméről a közgyűlés fog határozni.

— Mezei munkások sztrájkja. Magyar Kanizsáról táviratozzák: Tallián Béla volt földművelésügyi miniszter török-kanizsai birtokán ma a mezei munkások sztrájkba léptek, mire az uradalom a csanádmezei Nagylakról hozatott munkásokat. A nagylakiak közeledésének hírére a sztrájkolók kaszákkal és kapákkal fegyverkeztek fel, de a csendőrség közbelépésére helyreállott a rend. A nagylaki munkások most háborítatlanul dolgoznak.

— Régi viharok hőse. Érdekes múltú, valaha sokat emlegetett ember időzött ma Aradon. Valaha nagy viharoknak volt a központja, s a parlamentben, népgyűlésen, egytemen nap-napra emlegették a nevét. Joanovits Sebő dr., az egykori vadászönkéntes, akit a Kossuth-nóta miatt lefokoztak. A híres 25. §. születésének idején, a mikor a hangulat a katonai kérdésektől izzó volt, Joanovits mint orvos önkéntes, pohárköszöntőt mondott Kossuth Lajosra, s elhuzatta a Kossuth-nótát. A pohárköszöntőben nem nevezte meg, csak így szólt:

— Egy férfiú egészségére emelem poharamat; emeljétek ti is, és ígyék érte kiki annyit, amennyire becsüli őt!

E pohárköszöntő és a Kossuth-nóta miatt hadbírósi eljárás folyt Joanovics ellen, a melynek vége az lett, hogy megfosztották az önkéntességtől. Ez országosan fölkaparta a hangulatot s mindenütt ezzel foglalkoztak. A *Próbaházasság* című életkép sikerét az a kuplé alapította meg, amelyben Solymosi ezt énekelte:

S vasra vernek egy katonát ez alatt,
Mert hogy dalolt, mit dalolni nem szabad.

Joanovitsnak azért mégsem kellett három esztendőig szolgálni, hanem szabadságot kaptak. Azóta az esetet körülbelül elfelejtették s Joanovits, aki orvos lett, nem is igen foglalkozik a politikával, amelynek ifjú korában sokat emlegetett hőse volt. Most különben szomorú alkalom hozta Aradra Joanovits dr.-t; nővérének, Reiser Ede aradi órási nejének halála, akinek temetésén részt vett.

— Haldokló hercegnő. Nachod-ból táviratozzák: Lujea schauenburg lippei hercegnőnek, a dán király leányának állapota válságosra fordult. A katasztrófa minden percben várható. A hercegnő egész napon át öntudatlan állapotban van.

— Hó és fagy. A bolond április valósággal téli időjárást hozott; ismét aktuálissá lett a télikabát és a kályha. Zimónaból sürgönyzik, hogy az éjjel erős fagy volt, amely a gyümölcsfákban, melyek legnagyobb részt virágzásban vannak, tetemes kárt okozott. Nagy Körösön tegnap délelőtt orkászzerű hóvihár volt. Ejjelenként erős fagyok vannak. Hóviharak voltak az egész Alföldön Szolnok, Mezőtúr, Gyoma és Szentés táján is. Nálunk Aradon kevés hó szállingózott, de olyan hideg van, akár decamberben.

— Halálozások. Kohn Mózesné szül. Hutter Róza életének 64 ik évében Aradon meghalt. Ungurean Ambrus kurtakeri gör. kel. lelkes folyó hó 2 án életének 48 ik évében meghalt. Holnap délelőtt temetik el.

— Tibor Lóri gyászja. Tibor Lóri asszonyt, a szegedi színház jeles énekesnőjét, aki tudvaleg aradi származású, súlyos csapás érte. Férje, Ferenczy László dr. meghalt. Ferenczy László dr. a pécsi ügyvédi karnak egyik kiváló és tekintélyes tagja volt; egyik vezetője a pécsi társadalomnak. Másfél esztendővel ezelőtt azonban súlyos idegbaj támadta meg és most egy esztendeje betegsége már annyira fejlődött, hogy kórházba kellett szállítani. Felesége elszereződött a kolozsvári Nemzeti Színház énekesnőjének, hogy családját eltarthassa, a szerencsétlen ember pedig mint élőhalott tengette életét elborult elmével a pécsi kórházban. S envedésétől tegnap váltotta meg a halál. Két gyermeke is gyászolja. Temetése szerdán lesz Pécsen. Tibor Lóri iránt a leújtó gyászeset alkalmából általános a részvét Szegeden.

— Sortűz lázadó fegyencek ellen. Szaloniki-ből táviratozzák: Az itteni fegyházban a rabok fölláadtak és meg akarták gyilkolni a fegyház igazgatóját. A katonaság a lázadást sortűzzel verte le, melynél számos rab elesett.

— Életunt egyéves önkéntes. Kaposvár-ról táviratozzák: Pozsonyi László, a 19. honvédgyalogezred egyéves önkéntese ma reggel szolgálati fegyverével szíven lötte magát és rögtön meghalt. Tetteének oka szerelmi bánat.

— Szóló vétel. A Hegyalja egyik legnagyobb és legszebb fekvésű szőlője gazdát cserélt. Popescu Janos magyarádi községi jegyző megvette Nemess Gézáról 166 000 koronáért a magyarádi kis-urhegyen fekvő szőlőbirtokot, amely azelőtt a régi Bittó Edelspacher-féle szőlőkhöz tartozott és 32 kis holdnyi terjedelmű.

— A sikkasztó minisztert újra megválasztották. Rómából táviratozzák: Nasi volt közoktatásügyi minisztert, aki sikkasztással és lopással van vádolva és ezért Olaszországból megszökött, Cataniban az összes szavazatokkal tízezer ellenében újra képviselővé választották.

— Kinevezés. A belügyminiszter Venter Gusztáv dr. határrendőrségi fogalmazót fizetés nélküli határszéli rendőrkapitányává nevezte ki.

— A fiumei sztrájk. Fiuméből táviratozzák: A munkások legnagyobb része, félve a munkaadók tegnapi manifestumában kilátásba helyezett zárlattól, ma reggel munkába állottak. Az üzem minnenütt rendesen folyik. Holnapra valószínűleg az egész sztrájkmozgalom véget ér.

— Kettős szerelmi dráma. Egy szépséges nagyváradi leánynak tragédiáját jelenti szegedi tudósítónk. A fiatal 18 éves Meggyesi Rozália, egy nagyváradi iparoscsalád gyermeke egy év előtt még a zárdába készült, de közbejött tragikus szerelme. A Nagyváradal szomszédos

egyik faluba utazott, hogy ott lakó nagybátyjától bucsut vegyen még mielőtt a fehérkalapos szüzek közé lépve, letenné a zárdában a szent esküt. A vonaton azonban egy szőkebajszú hadnaggyal ismerkedett meg, aki annyit beszélt a tapasztalatlan leánykának, hogy az nem vette észre, amikor a vonat azt a falut elhagyta, ahova ő tulajdonképpen menni akart. A hadnagynak aztán már könnyű volt elcsábítani a leányt, akivel Szolnokon több napot töltött. Innen a leány Budapestre került, mivel nem mert szüleihez visszamenni, gonosz lélekkufárok kezébe került, akik azután egy szegedi bűntanyára került. A mulató helyea megismerkedett a fiatal hervadó virágszállal egy Petanovics Károly nevű fiatal ember, aki halálosan beleszeretett a leányba és feleségül akarta venni. Szülei, akik gazdag emberek Zalamegyében, természetesen ellenezték a házasságot. Petanovics e miatti elkeseredésében előbb Meggyesi Rozáliát lötte agyon, azután magát. Mire elősietett az orvos, a szerelmes pár kiszenvedett.

— Anyai vád egy gyászjelentésen. Temesváron élete táaszán, husz éves korában meghalt Láng Emér joghaligató, Láng István dr. főreáliskolai tanár fia. Temetésén küldöttséglel vettek részt a főreáliskola tanulói s a tanári kar. Volt osztálytársai, az intézet ifjúsága és a tanári kar egy-egy koszorút helyeztek el ravatalára. A beszentelést Láng Dávid esperesplébános végezte. Feltűnést keltő módon bucsuztatja el a korán elhunyt ifjút édesanyja, Lángné Lehotzky Ida. A gyászjelentésen a következő nyolc soru versikével bucsuzik fiától az édesanyja, vádat emelve a „lekötölezett barátok” ellen, akiket fia haláláért okol:

Azon rózsáknak hősziromán aludjál,
Melyeket téged elrablott a lét,
S melyeket nyugvó, édes lényed alá
A halál most önkényt terite szét!

Almedd majd megkezdett szép álmaidat
Tovább a sirban, mit a véredek:
A lekötölezett barátok néked
Kötelek hálá helyett ástak meg!

— Betiltott kuplák. Budapestről jelentik: A főkapitány azzal a megokolással, hogy a vallásos érzületet sértik, betiltotta Gyöngyi Izso két kupláját „A páter és az utcai leány” és az „Esketési beszéd” címűeket, amelyekkel a művész esténként szórakoztatta a Folies Caprice közönségét. Az előbbiben a katolikus, a másodikban a zsidó vallás kigunyolását látta a főkapitány.

— A testvéri csók. Sarkadi Aladár, a Vigszínház derék művésze, szép kis könyvtárat szerzett be magának. A legtöbb könyvet úgy kapta, hogy rendesen elment a szerzőhöz s így szölt hozzá:

— Kedves uram, küldje el könyvét, szeretnék valamit elszavalni, vagy felolvasni abból.

Nemrég Balla Miklóst, a költőt kérte meg ilyenképpen, hogy verseskönyvét neki elküldje. Balla másnap postán elküldte a verseskönyvet a Vigszínházhoz Sarkadi címére. A Vigszínház portásán Szerényi Zoltán felbontotta a csomagot s amikor meglátta a kötetet, annak első lapjára a következő ajánló sorokat írta:

„Sarkadi Aladárnak
A magyar művészet csillagának,
a humor királyának,
az én édes testvéremnek,
szívettemel, nagy rajongással;
Balla Miklós.”

A esztendője ennek a kis tréfának a New York kávéházban játszódott le, ahol egy délután Balla Miklós épp a kávéját itta, amikor egyszerre csak hozzálép Sarkadi és orozva kétszer szájon esőkolta. Balla még máig sem tudja, minek köszönheti a testvéri esőkokat.

— Igazolványok az Acsev. vonalán. A magyar kir. államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az *Aradi és csanádi egyesült vasutak* arad szegedi, mezőhegyes kőtegyházai, az arad-ujszentanna kőtegyházai, továbbá az arad-borosjenői vonalain a rendőri közegek részére kiadott egységes főláru jegy váltására jogosító arcképes igazolványok a helyi motorvonatokra nem érvényesek, a gyorsvonatokon azonban a rendőrség tisztviselői ezen arcképes igazolvány alapján az I. osztályban egy egész II. osztályu, a II. osztályban pedig egy fél I. osztályu gyorsmotorjegygyel utazhatnak.

— Mandátum mint hozomány. Operettbe illő, mulatságos választási harc folyik Anglia egyik választókerületében, *Egben*. A kerületben az unionista-párt jelöltje *Graham* márkí, egy becsületes és a politikai pályáért éppenséggel nem rajongó tiszt, míg a liberális párt *Pearson* Haroldot jelölte. *Graham* márkí személye kevésbé érdekli az angolokat, mint inkább az a körülmény, hogy *Hamilton* Mary ladynek, Anglia leggazdagabb földbirtokosának vőlegénye. A márkí kezdetben hallani sem akart arról, hogy a jelölést elfogadja s csak utóbb határozta el magát, amikor menyasszonya ezért megnehezítte rá. Ekkor azután egy választói gyűlésen flegmatikusan kijelentette, hogy ilyen körülmények között el kell fogadnia *menyasszonyának mandátumát*. Több lépést azután nem is tett a mandátum érdekében, de annál inkább korteskedik mellette népszerű menyasszonya, a ki csakis hölgyekből álló végrehajtó bizottságot szervezett, amely most energikus propagandát fejt ki. *Pearson* ellenjelölt belátta, hogy ily korteskedés mellett *Graham* márkíval csak akkor tud megküzdeni, ha hasonló fegyverrel küzd. Ezért a maga részéről egy nem kevésbé szép és energikus hölgyet, saját feleségét küldte a küzdőterre. *Pearson*né szintén hölgybizottságot szervezett, a mely *Pearson* mellett korteskedik. A mikor a választási kampány folyamán *Hamilton* lady — náthát kapott, helyette nem kevésbé szép barátnője, *Stadbroke* lady vette át a korteskedés vezetését. A különös választási harcban szerepelt *Stadbroke* lady szobaleánya is, a ki mint kém részt vett egy liberális választói gyűlésen, a hol fölismertek és ki is dobták. Nem csoda, ha ilyen körülmények között kíváncsian várják a választás eredményét.

— Ami a nőknek lehetetlen. A legőszinőbb nő, ki korát s rútságát bevallja, kénytelen eltagadni a következő dolgokat: hogy nagyon erősen be van fűzve, hogy a lábán levő cipő nagyon szoros; hogy a bálban előbb kifrad, mint táncosa; hogy épen olyan kora, mint a miyennek látszik; hogy öltözködésére 10 percnél több idő szükséges; hogy valaha várat magára; hogy valaha meggyőződése ellen beszélt; hogy a pletykát szereti; hogyha hajadon, igen szívesen menne férjhez; hogy szebb ruhát akar, mint amilyen legjobb barátnőinek van; hogy türelmetlen s különösen, hogy ok nélkül cselekszik s nincs igaza.

— Akik a szüleiket lopták meg. *Hegedűs* Armin aradi ékszerkereskedőnek a Boros Bántéren levő üzletébe ma beállított három fiatal suhanc, névszerint *Mészáros* Gábor, *Nyikos* Sándor és *Berecsky* Imre és egy zseborát akartak vásárolni. Az üzletben kiszolgáló segéd több órát mutatott nekik, amelyekből kiválasztottak egyet. A fizetésnél a suhancok egy ezer koronást adtak át a segédnek, akinek ez gyanus volt és egy rendőrrel bekísértette a suhancokat a rendőrségre. A suhancokat itt megmotozták és 1251 koronát találtak náluk. Hosszas faggatás után bevallották, hogy a pénzt Békésen lakó szüleiktől emelték el. A rendőrség értesítette a békési hatóságot.

— A dinamit pálinka. New-Yorkból jelentik: Egy amerikai kereskedő, akinek nemrég a mexikói állam fővárosának közelében, Nuove

Leonban akadt dolga, hozta meg az első hirt arról a vad italtól, amelyet Nyugat-Amerika bányászai fedeztek fel és elneveztek *dinamit-pálinkának*. Ez a különös itóka persze csak oly emberek számára való, akiknek a torka kénssavval és más anyagokkal keverve elő van készítve a dinamit-pálinka élvezetére. Forró láva gyanánt ömlik le, vagy olyan érzést kelt, mintha égő fáklyát tolnának a torokba. *Ford* C. J. amerikai bányamérnök már cikket is írt erről a borzalmas italtól, amely a dinamit anyagának és alkoholnak a vegyülete.

— A dinamit-fogyasztók, — írja — arra a tapasztalatra jutottak, hogy a dinamit rendkívül határos, bódító eszköz és aki él vele, olyan gyönyörű képzeletképei fakadnak nyomában, amelyek az opium részegség káprázatainál is jobban gyönyörködtetnek. A dinamit élvezetének legkedveltebb módja, hogy a dinamitot egy borószem nagyságban, egy pohár téglalában feloldják és ezt a keveréket föluajtják. A sítáni ital után az alkoholikus dinamit élvezője gyapjutarakóba burkolózik, egy fa alá dől és megvárja, míg fölkeresik gyönyörű álmai és illúziói.

— Egy család a vonat kerékei alatt. *Milanból* táviratozzak: Egy *Fuschetti* nevű kereskedő négy leányával a város közelében kocsikázott. Amikor a kocsi egy keskeny átjáróhoz ért, összeütközött a közúti vasutak arra haladó vonatával. Az összeütközés következtében *Fuschetti* és mind a négy leánya a sínekre estek és a vonat, melyet nem tudtak idejében megállítani, mindnyájukat elgázolta.

— A ségai szegény tanulók konyhája javára szívesek voltak adományozni: *Milij* Gizella gyűjő: Edes 4 kor., Bartos Kamilla 3.50 kor., Wolf Sándor 3 kor., Gizanéni 3 kor., Milig Giza 2 kor., Solymosán 2 kor., Wagner Józsefné 1 kor., ifj. Szecepkovszky Teofilé 1 kor., Szecepkovszky Irén 1 kor., A. J. 1 kor., Güge 1 kor. *Münz* József gyűjtése: Filáres adományokból 13.32 kor., D. R. 3 kor., Kalmár Nándorné 1 kor., Fleischer Dezsőné 1 kor., Ella 1 kor., Lantos Antal 2 kor., Mauer János 1 kor., Kapp János 1 kor., N. N. 68 fil. A nemesszívű adakozóknak halásan köszöni a testület nevében: *Lantos* Miksa, tanító.

— Aki nem veszi el a kedvét. Történik egy budapesti villamoson. A K-repesi-ut sarkán egy fiatal ember szállt fel. A kocsi belsejében leül és körünéz. Szeme a szomszédnőjén akad meg, egy csinos szőke hölgyön, aki ártatlanul néz maga elé. A fiatal ember merészen fixírozni kezd, a fiatal hölgy szende pirulással tűri a figyelmes tekintetet. — Hirtelen a fiatal ur a zsebébe nyúl és egy újságot vesz elő, amelyet a hirdetési oldalával a fiatal hölgy felé fordít. — A fiatal hölgy arcán, mintha egyetértő mosoly játszadoznék, de a következő pillanatban váratlan dolog történik. — Egy kövér ur, aki eddig nyugodan ült a fiatal hölgy mellett fölemelkedik és pofon vágja a fiatal urat, aki sietve száll le a legelső állomáson. Nem itt végződik azonban a történet, hanem egy fővárosi újság hirdetési rovatában. A pofonvágott fiatal ur egyik ismerőse, aki a történetet barátja panaszos elbeszéléséből ismerie, mutogatta egy zsuron a következő szerény apróhirdetést:

Azt a szép szőke hölgyet, akit tegnap a villamoson a lapra figyelmeztettem, akit egy kövér ur kísért, aki engem ezért p. v., kérem, vajon ismerkedés lehetséges-e? választ „Aki nem veszi el a kedvét” címen kérek a kiadók hivatalba.

Mindenki sejtetheti, mit jelent a titokzatos p. v.

— Letartóztatott kereskedő. *Nagyikindáról* írják: *Raczkov* Milán két év előtt liszt- és vegyes kereskedést nyitott, melynek forgalma elég jó volt, mindamellett *Raczkov* a múlt hónapban 17.000 kor. passzívával csődbe jutott, aktívái pedig alig néhány száz koronát tesznek ki. *Gaitein* József adai terménykereskedő, ki nek *Raczkov* 13.000 koronával tartozik, csalárd

bukás büntette miatt feljelentést tett ellene, melynek alapján a rendőrség *Raczkov*ot kihallgatta és a kiballgatás után letartóztatta. *Raczkov* *nazarénus* és ismerve ezen hitfelekezetbeliek szigorú erkölcsi felfogását, valószínűleg ez az első eset, hogy *nazarénust* ily kimenéért letartóztatnak.

— Birtokcsere. Az aradi királyi törvényszék telekrönyveben az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: Az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár eladja az aradi 6573 sz. tjkvben felvett Erdélyi-ut 11c sz. házat 3500 kor. ért *Bokor* István és neje *Dulka* Juliannának. — *Ozv.* *Kovács* Istvánné eladja az aradi 1995. sz. tjkvben felvett *Legelő* sor 99 sz. házat 600 kor. ért *Joanovits* Sándorné *Kovács* Ildának. — Nagyszombeni földművelőintézet eladja az aradi 3171. sz. tjkvben felvett *Leiningen-utca*ban fekvő 118 □-l üres telket 2400 kor. ért *Pataki* Lajos és neje *Rosenstein* Emmának. — *Goldmann* Lászlóné *Lichtenstein* Eleonora eladja az aradi 809. sz. tjkvben felvett *Kiss-utca* 2. sz. házat 5200 kor. ért *Rózsa* Géza és neje *Widháb* Erzsébetnek. — Ifj. *Román* Vaszilje eladja az aradi 1898. sz. tjkvben felvett *Kapa-utca* 33. sz. házat 1960 kor. ért *Andrássy* Ferencné *Farkas* Juliának. — Szávin *Lyuba* Lajosné *Milánné* eladja az aradi 3175. sz. tjkvben felvett ingatlanokból az öt illető részt 300 kor. ért *Szávin* Tádornak. — *Ozv.* *Takács* Károlyné *Pleskovics* Anna eladja az aradi 4673 sz. tjkvben felvett *Kut-utca* 27. sz. házat 1000 kor. ért *Szandity* Aronnak. — *Papp* István eladja az aradi 2701. sz. tjkvben felvett *Gáj Templom-utca* 54 sz. házat 1200 kor. ért *Friedmann* József és neje *Friedmann* Teréznek. — *Novák* Miksa eladja az aradi 6714. sz. tjkvben felvett *Séga* Koszoru utca 4. sz. házat 1400 kor. ért *Go csán* Száva és neje *Olivia* Szidának. — *Jung* György és neje *Bogdán* Marcsa eladják az aradi 1882. sz. tjkvben felvett *Kosár-utca* 29. sz. házat *Dobiaschi* J. és *Dörner* testvérek aradi cégnek 2600 kor. ért. — *Kontos* János eladja az aradi 5135 sz. tjkvben felvett ingatlanokból 212 sz. □-l üres telket 1256 kor. 80 fil. *Czukur* József és neje *Hegyi* Mariának. — *Dobró* Mihályné *Natziu* Milka eladja az aradi 4141 sz. tjkvben felvett szántót 1400 kor. ért. *Zajvojnov* Mladin és neje *Ponta* Juliának.

— Jótékonyaság. *Fischer* Jakab, a *Neuman* testvérek szülivate-noka, a néhai *Rider* Adolfné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott a gáji szegénytanulók részére. Az adományt rendezési helyére juttatják. Az első aradi Kossuth asszisztársaság 21 koronát adományozott az aradi polgári jótékonyasági egyletnek. Az adományért *Sarlat* Domokos elnök ezután fejezi ki halás köszönetét.

— Hajhullás ellen használjon *Perolint* 1 üveg 1 kor.: *Vojtek* és *Weisznál*. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A nagybátyja gyilkosa. Ez év január 26-ikán történt *Agyán*, hogy *F. Vida* József parasztleány boszúból bicskával mellbe szúrta a nagybátyját, *Siposs* Mihály gazdát, mert ez a korcsmából elhívta fát vágni. *Siposs* a szurás következtében rövid időn belül meghalt. A mai esküdszéki tárgyaláson *Seakolczay* Lajos kir. ügyész a vádlott elmeállapotának megvizsgálására vonatkozólag terjesztett elő indítványt. A törvényszék ennek folytán a tárgyalást elnapolta s elrendelte *Vida* József elméjének megvizsgálását.

NAPIREND.

Április 4. Szerda. Róm. kath. naptár: *Isidor*. — Protestáns naptár: *Isidor*. — Görög keleti naptár (március 22.): *Vazul*. — A nap kel 5 óra 36 perckor, nyugszik 6 óra 31 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Szárak, éjjeli fagy, később enyhébb.

Április 4. Az aradi szállodások, vendéglősök, kávé- és pincérek hangversenyyel egybekötött táncestélye (Központi Szálló). — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének választmányi ülése este 8 órakor.

Április 8. *Pick* Steiner hangversenye délután 5 órakor (Iparosház.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, április 3.

Néhány nap óta igen hideg az idő, sőt az elmúlt éjjel 2—3 fok fagy volt, mely állítólag csak a gyümölcsben tett kárt, míg a vetéseknek semmitsem ártott, üdvös volna már végre állandó enyhe és szép idő.

A gabonaüzletben semmi különös nem fordult elő és állandó a stagnáció minden cikkben. Még a hideg idő sem bírja az árakat befolyásolni, t. i. szilárdulásra.

Elkelt a mai hetipiacon:

700—800 mm. buza 15 60—15.80.

160—180 mm. tengeri 13 60—14.20.

Névl. jegyzés rozs 12 80—13 00.

árpa 18 80—14 00.

zab 14 20—14 40.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 3.

Amerika $\frac{3}{4}$ magasabb. Kínálát jó, vételkeves korlátozott. Elkelt 12,000 méter-mázsa buza alig tartott árakon. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órakor:

Buza 1906. áprilisra 16.38—16.40

Rozs 1906. áprilisra 13.40—13.42

Zab 1906. áprilisra 15.88—15.90

Tengeri 1906. májusra 13.30—13.32

Uj őszi buza 1906-ra 16.40—16.42

Zárás 5 órakor:

Buza 1906. áprilisra 16.44—16.46

Rozs 1906. áprilisra 13.39—13.40

Zab 1906. áprilisra 15.88—15.90

Tengeri 1906. májusra 13.30—13.32

Uj őszi buza 1906-ra 16.40—16.42

Uj őszi zab 1906-ra 12.50—12.52

Irányszat Szilárd.

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 673.—

Magyar hitelrészvény 774.25

Lendületbank részvény 500.25

Rima-Murányi vasúti részvény 538.—

Osztrák-magyar államvasúti részvény 675.50

Közzel vasúti 600.—

Vasúti villamos vasúti részvény 323.—

Kriszobor szanatórium sorsjegy pénzben 9.75

Kriszobor szanatórium sorsjegy árban 10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 3. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 125—127 fillérig; Öreg közep páronként 300—400 kilogrammon sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 138—139 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 138—139 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 138—140 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Sertéslétszám: Április 1. napján volt készlet 47,218 darab, április 2. napján főlajtatott 1134 darab, április 2. napján elszállított 488 darab, április 3. napján maradt készlet 4,864 darab.

A hizott sertésüzlet irányszata: Vontatott.

— Bécsi vágómarhavasár. Bécs, ápril. 4. A mai vásárra felhajtottak 3019 magyarországi, 462 galíciai és 1117 németországi, összesen 4659 darab marhát, közte 3355 hizott ökör 650 bika, 628 tehén és 4 bivaly. Vasárnapon kívül 624 darabot. A nagy kínálat mellett a vásár nagyon lanyhan folyt le és az első rendű minőségű 2—3 koronával, a többinél 1 koronával estek az árak. Bika ára is 2—4 koronával esett a múlt hetihez képest. — Mai árak: Magyar hizott ökör 70—76 K., másodrendű 60—68K., harmadrendű 52—58 K., galíciai elsőrendű 76—88 K., másodrendű 68—74 K., harmadrendű 65—69 K. német elsőrendű 80—88 K., másodrendű 66—78 K., harmadrendű 58—64 K. bikák 50—72 K. tehének 50—68 K., bivalyok 45—60 K. Mindez 100 kilónként elősúly szerint fogyasztási adó nélkül.

CSARNOK.

A sárkány.

— A pillisi annálesekből. —

Írta: Négrádi László.

(Folytatás.)

Egy óra múlva Vencel már messze járt a falutól. Ment panasza egyenest a császár képenek viselőjéhez, nagyhatalmu Kronk Vencelhez. Vencel volt a nagy ur is, hogy ne fogadtat volna szívesen Vencelt. Hát még mikor meghallotta, hogy verki Vencel. O is az volt hajdanán, ő is verkiel kereste kenyerét szép Magyarországon. De most már méltóságos ur és ha úgy tetszik neki, akasztat is.

Parolázott Vencellel, megcsókolt a s így szólt:

— Hagyd a verki Vencel, légy ur, úgy mint én. Bolond, aki most is így muzsikál, mikor másképp is muzsikálhat. Akarsz-e ur lenni?

Hogyne akart volna ur lenni Vencel. Lett hát ur, nagyhatalmu Kronk Vencel jobb keze. Egy hét múlva már fekete-sárga zsinóros ruhában jelent meg Pillisen s úgy beszélt a faluval, mint egy született ur.

— Gyere bíró elé.

A bíró elé ment.

— Tudod-e, ki vagyok én?

A bíró vállat vont.

— Én nagyságos Masttyák Vencel vagyok s ha akarom, még ma ott lógsz azon a fán, ni.

— Az almafán, vagy a barackfán — kérdezte a bíró.

Vencel nem értette, miért kérdezi a fát a bíró. A bíró pedig csak azért kérdezte, mert tudni akarta.

Az almafán — mondta Vencel. Emlékezel-e bíró, hogy a falu gonoszul bánt velem?

Bíró uram csak annyit mondott:

— Lehet.

— Nezem ti tartoztok — nyomkodta a szót Vencel.

— Mivel?

— Ezer forinttal. Annyiba került nekem az a láda, amit ti összetörtetek.

— Ez is meg lehet — mondta a bíró.

— De az meg meglesz, hogy az ezer forintot fizeti a falu — kiabált Vencel s úgy ugrott, mint egy Paprika Jancsi.

Bíró uram se á t, se b t nem mondott.

— Fizettek, mer' én mondom, én meg Kronk ő méltósága szájjával beszéltek, Kronk ő méltósága meg a császár ő fenségével. Értitek-e?

— Hallom — mondta bíró uram.

Akkor lebbent be bíró uram szépséges szép leánya. Masttyák Vencel egyszerre megfedkezett az ezer forintról, a császárról, csak a bíró uram lányát nézte. Csettintett a nyelvvel.

Bíró uram ráncba kapta a szemöldökét, de csak ennyit mondott:

— Menj ki lányom.

Erre meg Vencel ráncolta össze a szemöldökét, de azért szeliden szólt:

— Sok az ezer forint ugy-e, szegény a falu.

— A hogy vesszük — mondotta bíró uram.

— No, no — begyeskedett Vencel. Tudom én, sok ezer forint, még több kétezer, mert ennyi a követelésem. Hanem hát bíró, tudok én másképp is beszélni. Sok szép lánya van a falunak . . .

Bíró uramnak nem kellett már többet mondani.

— Így beszél a császár szája — mordult fel s dobbantott is hozzá.

— A négyezer forintot is a császár szája mondta — szólt Vencel gögösen. Hát fizettek ötezret. Ennyi a károm. Egy hét múlva eljövök szólott Masttyák Vencel és elment.

Otthon aztán ő méltóságának elmondta a

dolgot. Ő méltósága dörzsölte a kezét s ezt mondta:

— Urnak szű'ettél Vencel, de tanácsolok valamit. Mért hagynád az ötezer forintodat. Megkapod ezt is, meg azt a másik portékát is. Uj mellem,

Elmult a hét, Vencelnek híre-hamva se. De jött helyette más. A Vinyica hegy telején jelent meg. Az ördögöldali szakadékból szállhatott ki. Rémitő volt. Hét feje, hét farka. Csupa tűz. Ettől még S rü Bálint is megijedt. Hogyne, maga a sárkány volt.

Egy éjszaka megjelent, a másikon már üzenet is jött tőle:

Ahány feje van, annyi szűzet kíván a sárkány.

A kívánságot úgy kiabálta be az ablakon, reggelre meg ott függött nyomtatott papíron a falu házában. Kénkö szag volt a papíros is.

Jaj neked szegény Pillis! Ha nem teljesítetted a sárkány kívánságát, véged. Kőkövön nem marad benned. Elpusztít a sárkány lánggal, kénkövel.

— Lánggal, kénkövel pusztultak el, átkozottak — szólt a sárkány borzasztó fenyegetése éjszakáról éjszakára.

Es reszketett Pillis. Nappal zugtak a harangok és processziót tartva, imádkozva, jártak körül a falut. Sűrű Bálint vitte a nagy zászlót s rémitő hangon énekelt. Ha ezt meg nem hallja a menyekben székelő Isten, akkor semmit.

— Jaj nekünk — mondták — ő leányaink, ő édes véreink.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 3. —

Központi szálloda. Stern Ede utazó Budapest. — Róna Zsiga igazgató Budapest. — Schönbauer Rezső magánzó Miskolc. — Bolváry Dénes gyár-igazgató Budapest. — Grünberger József utazó Bécs. — G. Osz Oszkár utazó Bécs. — Fischer Emil utazó Bécs. — Rackár Tivadar utazó Budapest. — Spitz Henrik utazó Brunn. — Ungar Armin utazó Temesvár. — Raday István ispán N.-Sörmös. — Ferenczi Mór utazó Budapest. — Majniski M. utazó Bécs. — Zonescu György Bukarest. — Hamsea Géza törvészéki elnök Szeged. — Hehner Henrik utazó Berlin. — Molnár Arpad festőművész Berlin.

Vas szálloda. Paucz Lajos utazó Budapest. — Holitzer Bernát utazó Budapest. — Mezey Ernő utazó Budapest. — Wavreczkó N. utazó Bécs. — Engländer Dezső utazó Budapest. — Fein Mór utazó Bécs. — Tökölly Béla utazó Budapest. — Hegedűs Sándor utazó Budapest. — Rózsa Imre utazó Gurahonc. — Pataki Vilmos utazó Bécs. — Kádár Samu utazó Budapest.

Nádor szálloda. König Ernő gyógyszerész Bécs. — Kurland Antal őrmester Nagybecskerek. — Diel Péter tanító Csínke. — Lattis Mór utazó Budapest. — Fischer Sándor birtokfelügyelő Nagyvárad. — Koszta Miklós lelkész Biharmegye. — Popovics János plébános Nagyszombat. — Kiss Mihály földbirtokos Kunágota. — Dobrei László lelkész Petris. — Vendi Odón könyvelő és neje Szeged.

Nemzeti Színház.

Bérlet 176. sz.

Páros.

Szerdán, 1906. évi április hó 4 én.

Lebonard papa.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Jean Alcard. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

SZEMÉLYEK:

Lebonard	Várnai Jenő.	Lebonardné	Bácsné.
Róbert	Delli Lajos.	Jeanne	Kápolnai J.
D'Estrey	Szathmári A.	Blanche	Körösy Juli.
André, orvos	Beregi S.	Mártha, cseléd	Benkőné P.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Magyar férfi öltöny-szövetet
gyártmányu — csak —

a kizárólagos
posztó gyári
raktárban kap-
hatunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 475.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad.									
Állomások	H. M. V.			Gyors M.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.		
	I. III.			I. II.	I. III.	I. III.	I. III.		
Arad ... ind.	regg. 5:04			regg. 6:20	regg. 7:20	d. e. 9:25			
Buzsák ...	5:15			7:32	9:35				
Csalátelep ...	5:31			7:41	9:43				
Sat-Tamás ...	5:39			7:53	9:52				
Pécska ...	5:55			8:12	10:12				
P. sz. Órház ...					10:26				
Battonya ér.				8:39	10:37				
Tompa ...				8:50	10:47				
Peregi major				9:00	10:56				
Mezőhegyes ér.				9:13	11:09				
Csanádpalota				9:20	11:20				
Nagyfali kendergy.				9:31	11:33				
Nagyfali ...				9:38	12:03				
Magyar-Csanád				9:51	12:14				
Apátfalva in.	regg. 6:33			10:20	12:24				
Makó ...	6:52			10:40	12:42				
Kis-Zombor ...	7:21			11:04	1:24				
Gizi kiterő ...	7:38			11:21	1:49				
Deszk ...	7:55			11:32	1:59				
Szöreg ...	8:18			11:45	2:09				
Uj-Szeged ...	8:27			11:55	2:18				
Szeged ... ér.	8:31			12:00	2:22				

Szeged.									
Állomások	H. M. V.			Gyors M.	H. M. V.	H. M. V.	V. V.	H. M. V.	H. M. V.
	I. III.			I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Szeged ... ind.	d. e. 11:30			d. u. 12:18	d. u. 1:50	d. u. 2:45	d. u. 4:10	este 6:14	este 7:19
Uj-Szeged ...	11:40			2:02	2:55			6:26	7:31
Szöreg ...	11:48			2:11	3:03			6:34	7:39
Deszk ...	11:57			2:20	3:12			6:43	7:48
Kis-Zombor ...	12:14			2:38	3:32			6:51	7:56
Gizi kiterő ...				2:53	3:47			7:00	8:05
Makó ...				3:13	3:58			7:08	8:13
Apátfalva in.	12:41			3:23				7:17	8:22
Magyar-Csanád	12:51			3:33				7:26	8:31
Nagyfali kendergy.	1:00			3:47				7:35	8:40
Nagyfali ...	1:14			3:52				7:44	8:49
Mezőhegyes ér.	1:49			4:13				7:53	8:58
Csanádpalota	2:11			4:23				8:02	9:07
Uj-Szeged ...	2:34			4:40				8:11	9:16
Szeged ... ér.	2:46			4:48				8:20	9:25

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza.									
Állomások	Helyi motor v.								
	320	322	314						
	I. II. III. o.								
Arad ... ind.	reggel 6:10	d. u. 12:01							
Ótvenes ...	6:31	12:21							
Zimánd-Ujfalu ...	6:39	12:29							
Uj-Szent-Anna ...	7:13	12:51							
Fazekas-Varsánd ...	7:21	1:00							
Simánd ...	7:33	1:17							
Nadabi malom ...		1:26							
Nadab ...	7:50	1:33							
Kisjenő-Erdőhegy ...	8:04	1:47							
Szekudvar ...	8:15	2:01							
Sikló ...	8:26	2:13							
Ottlaka ...	8:35	2:24							
Elek ...	8:45	2:35							
Kétegyháza ... ér.	8:56	2:47							

Szeged.									
Állomások	H. M. V.			V. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.		
	16	24*)		40	10	26			
	I. III.			I. III.	I. III.				
Szeged ... ind.				regg. 6:21	d. u. 5:04				
Uj-Szeged ...				6:25	5:15				
Szöreg ...				6:35	5:27				
Deszk ...				6:47	5:43				
Gizi kiterő ...					5:58				
Kis-Zombor ...				7:13	6:13				
Makó ... ér.				7:27					
Apátfalva in.				7:47					
Magyar-Csanád				8:12					
Nagyfali kendergy.				8:33					
Csanádpalota				8:49					
Mezőhegyes ér.				9:09					
Peregi-major				9:14					
Tompa ...				9:28					
Battonya in.				9:36					
P. sz. Órház ...				9:47					
Pécska ...				10:13					
Sat-Tamás ...				10:30					
Csalátelep ...				10:41					
Buzsák ...				10:51					
Arad ... ér.				11:04					

Arad.									
Állomások	H. M. V.			Gyors M.	H. M. V.	H. M. V.	Gyors M.	H. M. V.	H. M. V.
	12	12a	2	20	14	4	22	25	30
	I. III.	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Szeged ... ind.	d. e. 10:38			d. u. 1:27	d. u. 3:20	este 6:31		este 7:08	este 7:56
Uj-Szeged ...	10:55			2:59	3:23			7:11	8:11
Szöreg ...	11:08			3:33	3:33			7:27	8:27
Deszk ...	11:22			3:45	3:58			7:35	8:35
Kis-Zombor ...	11:38			4:11	4:26			7:44	8:44
Makó ... ér.	11:54			4:29	4:47			7:53	8:53
Apátfalva in.	12:02			4:53	5:01			8:02	9:02
Magyar-Csanád	12:20			5:16	5:21			8:11	9:11
Nagyfali kendergy.	12:30			5:32	5:37			8:20	9:20
Csanádpalota	12:42			5:53	5:58			8:29	9:29
Mezőhegyes ér.	12:58			6:00	6:05			8:38	9:38
Peregi-major	1:18			6:20	6:25			8:47	9:47
Tompa ...				6:31	6:36			8:56	9:56
Battonya in.				6:42	6:47			9:05	10:05
P. sz. Órház ...				6:53	6:58			9:14	10:14
Pécska ...				7:04	7:09			9:23	10:23
Sat-Tamás ...				7:15	7:20			9:32	10:32
Csalátelep ...				7:26	7:31			9:41	10:41
Buzsák ...				7:37	7:42			9:50	10:50
Arad ... ér.				7:48	7:53			10:00	11:00

Arad-Brád.									
Állomások	Személy.	V.	Tsz.	Helyi motor v.					
	108	104	112	146	120	129			
	I. II. III. osztály								
Arad ... ind.	regg. 6:25	d. u. 4:25	12:27		8:23	2:40			
Ótvenes ...	6:42	4:44	12:45		8:43	3:00			
Zimánd-Ujfalu ...	6:49	4:51	12:52		8:51	3:08			
Uj-Szt-Anna ...	7:11	5:15	1:12		9:14	3:30			
Kerek ...	7:18	5:22	1:19		9:22	3:38			
Világos ...	7:32	5:37	1:34		9:41	3:55			
Muska-Magyarad ...	7:40	5:45	1:42		9:49	4:03			
Pankota ...	7:47	5:52	1:58		10:00	4:14			
Szőllős ...	7:54	5:59	2:05		10:07	4:21			
Ternova-Kurtakér ...	8:07	6:12	2:20		10:24	4:37			
Apatelek ...	8:18	6:23	2:32		10:37	4:50			
Borosjenő ...	8:36	6:41	2:43		10:46	4:59			
Tamand ...	8:51	6:56	2:59						
Bokszeg-Beél ...	8:59	7:04	3:08						
Repszeg ...	9:09	7:14	3:19						
Boroscsab-Büttyn ...	9:29	7:34	3:49						
Kotsuba-Kakaro ...	9:43	7:47	4:07						
Almás-Alcsill ...	9:54	7:58	4:21						
Bonczesd ...	10:03	8:07	4:32						
Gurahoncz-Jószás ...	10:19	8:23	4:44						
Acscuza ...	10:35		5:04						
Halmagy-Csúcs ...	10:57		5:32						
N-Halmagy ...	11:14		5:54						
Alvácza ...	11:33		6:18						
Birtin ...	11:40		6:27						
Körösbánya ...	11:51		6:41						
Brád ... ér.	12:04		6:58						

If. Boroscsab-Büttyn-Menyháza-fürdő.									
Állomások	Helyi motor v.								
	602	604	606						
	I. III. o.								
Boroscsab-Büttyn ... ind.	reggel 4:35	d. e. 9:35	d. u. 4:00						
Szelecsán-Prezest ...	5:05	9:48	4:13						
Bohány ...	5:23	10:03	4:28						
Dézna ...	5:40	10:15	4:40						
Ravna ...	5:58	10:30	4:55						
Monyásza ...	6:15	10:40	5:05						
Menyháza-fürdő ... ér.	6:30	10:46	5:11						

Mezőhegyes-Kétegyháza.									
Állomások	H. M. V.			V. V.	H. M. V.	V. V.	H. M. V.		
	211	241	213	243	215				
	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.				
Mezőhegyes ... ind.	d. e. 7:34	d. e. 10:19	d. u. 1:25	este 6:36	este 8:10				
Kamarás-major ...	10:30	1:35	6:45	8:20					
Nesze ...	10:38	1:43	6:53	8:28					
Kovácskő ...	8:00	10:50	1:55	7:06	8:39				
Béla-major ...	8:01	10:58	1:56	7:20	8:53				
Telbisz-major ...		11:04	2:01	7:28	8:41				
Bánhegyes ...			2:08	7:36	8:49				
Vertán H. Major ...			2:21	7:45	8:58				
Megyesegyháza ...	8:32	11:46	2:30	8:09	9:13				
Bankút ...	8:42	11:59	2:41	8:21	9:33				
Kétegyháza ... ér.	8:55	12:16	2:57	8:34	9:10				

Brád-Arad.						
Állomások	Személy.		V.	Tsz.	Helyi motor v.	
	101	103	111	145	191	193
I., II., III. osztály						
Brád ... ind.	—	1:05	d. u. éjfel	reg.		
Kőrösbánya	—	1:19	4:35	6:00		
Birtin ...	—	1:28	4:45	6:26		
Alvácza ...	—	1:36	4:57	6:39		
N. Halmágy	—	1:54	5:25	6:54		
Halmágy-Gaács	—	2:10	5:45	7:30		
Acsúca	éjfel	2:31	6:06	8:00		
Garahonc-Jóssásh.	4:12	2:56	6:36	8:37		
Bonczesd ...	4:18	3:02	6:43	—		
Almás-Alecsil	4:28	3:12	6:55			
Kotsuba-Kakard	4:38	3:22	7:07			
Boroszeben-Baltin	4:54	3:40	7:27			
Repszeg ...	5:13	3:58	7:49			
Bokszeg-Beel	5:22	4:08	8:01			
Tamánd ...	5:29	4:15	8:09		d. e.	este
Borosjenő	5:34	4:40	8:37		11:30	8:45
Apateleak	6:03	4:49	8:48		11:48	9:00
Termova-Kurkár	6:15	5:01	9:02		12:03	9:11
Szőlőss	6:26	5:12	9:16		12:19	9:27
Pankota ...	6:35	5:21	9:25		12:28	9:36
Munka-Magyarid	6:41	5:27	9:32		12:34	9:43
Világos ...	6:49	5:36	9:41		12:42	9:51
Kerek ...	7:03	5:50	9:58		12:57	10:06
Új-Szt. Anna	7:18	6:04	10:10		1:11	10:21
Zimandujfalu	7:37	6:23	10:32		1:32	10:43
Ótvenes ...	7:44	6:33	10:39		1:39	10:50
Arad ... tel.	8:03	6:52	11:00		1:58	11:10

Esztergályos-műhely

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

653

esztergályos-műhelyemet magnagyobbítva

Karolina-utca 3. sz. a. helyeztem.

Elvállalok minden az esztergályos szakmába vágó új és javításmunkákat jutányos árak, pontos és gyors kiutalban.

Hordó-csapokat minden nagyságban raktáron tartok.

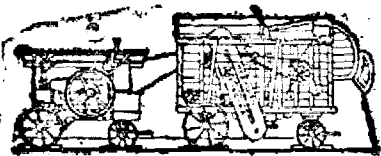
Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Rossu Miklós,

esztergályos

Aradon, Karolina-utca 3.

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb benzínmotorok minden gazda által, vizsgázott gépész és hatósági engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban a legismertebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös áron és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körút 30.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplőgépek mindenkor üzemben láthatók. — Teljes jótállás kitűnő működésért. — Árlistá ingyen. 3903

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Telefon szám 337.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkírozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

646

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüstsől, ugyancsak arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindennemű fém és inga, fái, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész

Arad, Szabadság-tér,

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület.

232

35 év óta használják a **Berger-féle kátrányszappant.**

Ausztria-Magyarországon és minden művelt államban mosakodáshoz és fürdéshez bőrkütiések és a bőr tisztálaltatásai ellen. — *Hellolamp*

Minden címkén rajta kell lennie a védjegynek és a gyári cégjelzésnek, különben nem a 35 év óta forgalomban lévő valódi.

Nagyban: **G. HELL & Comp.**

Wien, I., Biberstrasse No. 8.

1029

Öltönyök 40 koronáért.

Karpelesz Zsigmond,

uri szabó műterme, Arad, Weitzer János-utca 5.

A tavaszi idény beálltával van szerencsém a tisztelt uri közönségnek b. tudomására hozni, hogy a valódi angol, francia és heni gyártmányú kelmék megérkeztek.

Megrendelések 24 óra alatt pontosan és szolidan eszközöltek.

Öltönyöket jó kelméből és jó hozzávalóval már 40 koronáért készítek.

936

Öltönyök 40 koronáért.

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki (Tiroi)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyártmányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemnagyságú, a gázt lassan fejlesztő, 15° Celsiusnál és 750 mm. légnyomásonál 290—300 liter acetyilengáz nyeréséért jót állók.

Ezt a carbidot következő árakon ajánlom: 483

1—3 mm. kor	34
4—7 " "	33
8—15 " "	32
16—35 " "	31

(darabokban)

temesvári
raktárban.

Tisztelettel

Kriser Ede.

Telefon 32.

Telefon 32.

Műjéggyártás állandósítása

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy jéggyárunkat újból üzembe helyezzük és így módusokban van minden évben a nyári szezonban

kristálytishta műjeget

szállítani.

Szíves felvilágosítás nyerhető naponta d. e. 9-től 12-ig az

Aradi és csanádi egyesült vasutaknál

II. emelet 18. ajtó.

983

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a donanyzo egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

244

1820—1906 pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrségénél újonnan rendszerezett rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt és sajátkezüleg irt pályázati kérelmeiket Arad sz. kir. város rendőrfőkapitányához címezve az alkalmaztatásban állók hivatalfőnökeik útján, a hivatali állásban nem lévők pedig közvetlenül 1906. évi április hó 30-ig beérkezőleg Arad szab. kir. város főkapitányához nyújtsák be. Az el- késve érkező kérvényeket nem vesszük figyelembe.

Az egyelőre ideiglenesen és az illetményeknek megfelelő napi díj mellett három havi próbaidőre kinevezendő rendőrfelügyelőtől meg kívánatlik az 1883. évi I. t.-cz. I § és 19. §-ban meghatározott elméleti minősítés, továbbá a megfelelő közbiztonsági szolgálatban szerzett gyakorlati képesség, a honvédség, csendőrség vagy a közös hadseregben tényleges szolgálatban töltött idő igazolása, erkölcsi megbízhatóság, a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes ismerete megfelelő testalkat és egészségi állapot igazolása, végül, hogy 35 életévet betöltött ne legyen.

Előnyben részesülnek, a kik hasonló állásban már állottak, nyelvismeretekkel bírnak és lovalgolni tudnak.

A kinevezendő rendőrfelügyelő Arad szab. kir. városa tisztii főorvosa által testileg alkalmas voltára nézve díjtalanul megvizsgáltatni fog.

Az állás javadalma a következő:

1400 korona törzsfizetés 10 évi szolgálat betöltése után öt évenként emelkedő 10% korpótiékkal, 280 kor. évi lakbér és 240 korona ruhaátalány. A három havi próbaidő elteltével alkalmasnak talált pályázó véglegesítették és az ideiglenesen eltöltött szolgálati idő nyugdíjidejébe betudatik.

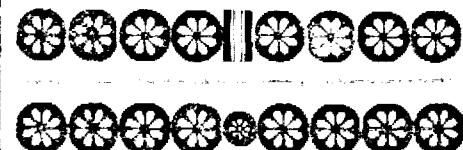
A kinevezendő rendőrfelügyelő teendőit képezi: a rendőri szolgálat vezetése, az ellenőrzés, a rendőrlégénység feletti felügyelet, ezeknek elméleti és gyakorlati oktatása, valamint a főkapitány által reábizott teendők teljesítése.

A rendőrfelügyelő az előírt egyenruhát úgy szolgálatban, mint azonkívül viselni tartozik és szükség esetén polgári öltönyben is köteles szolgálatot teljesíteni.

Arad, 1906. március hó 26-án.

Intitőrés,

kir. tanácsos, polgármester.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiírtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érette, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtön enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Legfinomabb

ILLATSZER UJDONSÁGOK

eredeti üvegekben és kimérve.

T a b a k ó

kitűnő

molypusztító-szer,

hatása a naphtalint nagyban felülmúlja. 253

1/2 kilós csomag 50 fill.

1 kilós csomag 1 kor.

Egyedüli elárusítók Arad és környékén

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

PRO HIRDETÉSEK.

Akinek

ismerettség híján

háztartásra,
zevelőre,
szőlővezetőre,
könyvelőre,
segédre,
számlára,
gazdatisztára,
kulcsárre,
vinszellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgarra,
pénzbesszédőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovakat,

Aki

mindenestét vétel vagy bérbevételei szőlő-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabban értsd, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

Kis hirdetési
árait használja.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

1-2-3-as

új és használt vas pénzszekrény, állandó raktáron, használtakat újakra becserélek. Pollák Arnold szál-
lító, Arad. 662

Kiadó lakás

a Kápolna-utcában, a Közép-utca sarkon lévő új házban egy üzlethe-
lyiség hozzátartozó lakással együtt, esetleg lakásnak átalakítva május 1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Veszünk könyvtárakat

egyas könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése
Arad. 235

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Fe-
rencz-utca 36. sz. alatt. 798

Pesti hazai takarékpénztári

sorsjegyeket hét korona havi rész-
letfizetésre előkelő budapesti bank-
tól 175 koronáért szerzek. Provi-
sió nincsen. Eisenbach Sámuel, Bu-
dapest, Nagymező-utca 7. 1021

Jó karban levő

szobabutor jutányos áron áthelye-
zés miatt sürgősen eladó, Vécsy
Mórá 4. 992

Százezer esetben kipróbált,
ártalmatlan, tartós, remek
színi **hajfestő** a

FÖLDES-166

MELANOGENE

fekete, barna és világos-
barna színekben. 3871

Ára: 2 kor. 80 fill.

Az eredeti haj színétől meg-
nem különböztethető, nem
piszkít, nem kopik, lemos-
hatatlan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Brauner Vilmos

diszfestő

Aradon,

Lakásom március hó 1-től Deák Fe-
rencz utca, Meirovitz féle ház.

Elfogad disz- és szobafestés te-
rén bármely munkák elkészítését
ugymint 486

templom, termék, kastélyok stb.

belső díszítését, színházi dísz-
letek és tájképek megfestését.

Videki munkákat pontosan esz-
közlik. — Vázlatokat és költség-
vetést kívánatra ingyen készítek.

4535—1906. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. föld-
művelésügyi minisztérium 26000/
III-3. sz. rendelete alapján ezen-
nel közzétesszem, hogy a ma-
gyar korona országainak Olaszor-
szággal Romában 1906. évi február
11-én kötött állategészségügyi egyez-
ményét tárgyzó példányát az ér-
deklődőknek, ha ez iránt a fenti
minisztérium III/3. ügyosztályába
címzett levélben vagy levelező la-
pon oda fordulnak és pontos czi-
meket közlik, megküldeni fog.

Arad, 1906. évi március 26-án.

Sarlott,
főkapitány.

6085—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi február hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyi biztos által beküldött
összeírás jegyzék 8 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1905. évi április hó 2-ától szá-
mitandó 8 napra közzemlére az-
zal tesszük ki, hogy azokat az
érdekeltek, névszerint Fodor Jó-
zsef, Braun Jakab, Jenecsek Ferenc,
Fahér Simon, Engel Sarolta, Her-
czeg Lászlóné, Barra Etelka és
ösv. Kommerer Jánosné, akik ita-
lmérésre engedélyt kaptak, nem-
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve úgy nevezték, mint
a kereskedelmi testület és ipar-
testület is nyújthatnak be a város
fogyasztási adófelügyelőségénél ész-
revételeket.

Arad, 1906. évi március 24.

A városi tanács.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi ruhákat, utazó-
bundákat, háló, ebédlő és
más butorokat

a legmagasabb áron veszek és el-
adok. Kívánatra vagy levélbeli meg-
bírásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

181—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szin- és bérház épü-
letben lévő sörcsarnok és hozzá-
tartozó lakásnak folyó évi novem-
ber hó 1-től való bérbeadása iránt
1906. évi április hó 30-án d. e. 10
órákor árverést tart.

Kikiáltási ár: 10150 korona évi
bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi április hó
2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

164—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város részére 1906—1907.
évre szükséges 2400 köbméter tű-
zifa szállításának elvállalása iránt
folyó évi április hó 9-én d. e. 10
órákor árlejtést tart.

Bánatpénzül az ajánlatban ki-
tüntetett szállítási végösszeg 10%-a
készpénzben vagy elfogadható ér-
tékpapirokban az ajánlatához csá-
tolandó.

Az árlejtésen csak írásbeli aján-
latokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja, továbbá, ha az ajánlatban
ki van tüntetve, hogy a tűzifa mi-
lyen fajú (cser, bükk, tölgy, gyer-
tyán, stb.), mely vidékről való,
mely évi vágású s köbméterenként
mi az egységára.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi március hó
26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Azonnali belépésre

kerestetik egy ügyes

kazánkovács mester.

Ajánlatot személyesen vagy írásban
nyújtandók be. 1002

Czukorgyári Igazgatóság
Mezőhegyes.

16 éves árva

unokahugomat

20,000 korona hozománynyal

férjhez adni kívánom, jó állásu

26—35 éves urak

teljes című leveleit, fizetés, ál-
lás megjelölésével fényképpel

a z

Alföldi kereskedelmi és bizományi irodának Mezőturra

kérem, titoktartás biztosítva. 1002

01522—1906.

Felhívás.

A gazdasági munkás és cse-
léd segélypénztárról szóló 1900.
évi XVI. t. cz. 8. §-ának végrehaj-
tása tárgyában kelet. m. kir. föld-
művelésügyi miniszteri 11000/1904.
számu rendelet 18., 28., illetve 32.
§-ai alapján felhívjuk a gazdasági
munkást vagy cselédet tartó gaz-
daközönseget, hogy minden egyes
gazdasági cseléd után évenként
előre fizetendő 120 filléres hozzá-
járulási díjat az adóügyi osztály
utalványja alapján a városi adó-
pénztárnál haladéktalanul annál
inkább befizesse, mert 22169—VI
—3—1904. számu rendelet 8. pontja
értelmében a segélypénztár csak
akkor köteles a cselédek részére
az 1900. XVI. és 1902. XIV. t. cz.
ban baleset esetére biztosított se-
gélyeket kiszolgáltatni, illetve a
munkaadónak a cizmen felszámít-
ható költségeit megtéríteni, ha az
a cseléd, kit a baleset ért, az ös-
szeírású lajstromba szabályszerűen
felvételre és utána a hozzájárulási
díj az esedékességkor, vagy utóbb
ugyan, de ez esetben mindenesetre
a baleset megtörténte előtt legalább
30 nappal tényleg befizetve lett.

Felhívjuk továbbá az illetőket,
hogy az összeírás befejezte után
szolgálatba fogadott új cselédek
vagy elbocsátott cseléd helyébe
fogadott cselédek a szolgálatba-
lépés napjától számított 15 nap
alatt a cselédkönyv bemutatása
mellétt az adóügyosztálynál annál
inkább bejelentse, mert baleset
esetén csak olyan cselédek után
tarthat igényt a munkaadó a 8.
§-ban biztosított segélyre, akik szá-
bályszerűen bejelentetve a vonat-
kozó lajstromban előfordulnak.

Arad, 1906. évi április hó 2

A városi tanács.